

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik VII.

V Ljubljani, januarija 1890.

1. zvezek.

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

I. Število naših let je malo in še ta so negotova.

Kratki so dnevi človekovi in število
njegovih mesecev je pri tebi.

Job. 14, 5.

Predragi v Kristusu! končali smo zopet eno leto; leto 1889 je šlo k svojemu koncu. Danes začenjamo novo leto 1890; pa tudi to leto bo skoraj minulo, in potem drugo in tretje, dokler ne pride zadnje leto našega življenja na zemlji. Eni izmed nas so doživeli že dvajseto leto, drugi štirideseto, tretji šestdeseto leto, pa malo, malo jih je med nami, ki bi šteli čez osemdeset let. Kratko, silno kratko je naše življenje na zemlji, izmed sto komaj eden učaka osemdeseto leto, devetindevetdeset ljudi poprej umrje. Eno leto je tedaj velik korak, ki ga storimo proti svojemu grobu; toraj bi morali ob koncu starega leta in ob začetku novega prav živo in resno premišljevati, kako kratek je čas našega življenja, in kako hitro se nam večnost približuje.

In vendar kako so ljudje silno lahkomišljeni in predrzni! V smehu, v norčijah in popivanji stopijo iz enega leta v drugega; z grehom in neumnostjo staro leto končajo, z grehom in neumnostjo novo začnejo, katero bo morebiti zadnje ali predzadnje njihovega življenja, katero jim bo morebiti prineslo polno križev in trpljenja, solzá in bolečin, katero jih bo morebiti pripeljalo prav blizu sodbe božje, k vratom večnosti. Podobni so tistim nesrečnežem, ki so ob času vesoljnega potopa, ko je voda že naraščala, po strehah plezali in se norčevali. — Mi pa, predragi moji, nikar ne bodimo tako ne-

spametni, saj vidimo, kako kratko je naše življenje na zemlji, pa tudi vidimo, kako negotov je konec našega življenja. Zatorej premišljujemo danes, zakaj je Bog tako uravnal, namreč zakaj: 1. je naših let na zemlji tako malo? 2. je število naših let tako negotovo, neznano?

I. Kaj je naše življenje? vpraša sv. apostelj Jakob, in odgovori na to: *Dim je, ki se malo časa pokaže in potem zgine.* To je spoznal tudi kralj David, ki je zaklical v svoji starosti: *Moji dnevi so kakor senca memo šli, kakor suha trava sem se posušil.* In kdorkoli izmed nas premišluje, kako naglo naša leta na zemlji memo tekó, kako hitro se bližamo svojemu koncu, neznani večnosti, mora pač zaklicati: O kako malo časa je človeku odločeno na zemlji živeti! Kakor cvetlica požene, cvete in ovne in kmalu se nje mesto več ne pozna, tako je s človekom.

Zakaj tedaj, predragi v Kristusu! je Bog človeku na zemlji tako malo časa odmeril? Hočem vam povedati.

1. Zato, ker nismo za ta svet, ampak za prihodnjega vstvarjeni, za večnost. Ravno to, ker nam je tako malo let odločenih, nam kaže, da to življenje na zemlji ne more biti naše edino življenje, ampak da se tukaj le pripravljamo in učimo za prihodnje, večno življenje; nam priča, da je človeška duša neumrjoča. — Ali mar mislite, da bo ta duša naša, kateri je vsemogočni stvarnik tako čudne moči in zmožnosti podelil, ta duša, ki je po božji podobi vstvarjena, duša, katera Boga spoznava in ljubi — da bo le kakih dvajset, štirideset, šestdeset let v tem trohljivem truplu prebivala, potem pa ž njim vred v prah se spremenila? To ne more biti, nam pravi naša pamet, za ta kratek čas bi pač ne bilo vredno, da bi Bog našo dušo obdaril s takimi močmi in zmožnostmi. Ko bi ljudje na zemlji toliko stoletij živeli, kolikor zdaj let, bi prej lahko mislili, da je to naše edino življenje in da je po smrti vsega konec. — Zato tedaj nam je Bog tako malo let odmeril, da verujemo, da je duša naša neumrjoča, da ne pozabimo, da nismo za to minljivo, ampak za večno življenje vstvarjeni, da spoznamo, da po tem kratkem življenji pride pravo, resnično življenje, življenje neskončne večnosti. Kadar tedaj premišljujemo kratka leta življenja našega, moramo premisliti, kaj za njim pride in reči s kraljem Davidom: *Premišljudem dni nekdanje in večna leta si jemljam k srcu;* misliti s sv. apostelnom Pavlom: *Nimamo tukaj obstoječega mesta, ampak prihodnjega iščemo.*

2. Bog nam je pa tudi zato tako malo let odložil, ker nam jih ni več potreba, da se zveličamo. Na zemlji bivamo, da se na večnost pripravljamo, zato pa imamo časa dovolj, ako ga le hočemo prav obračati. Ne to, kako dolgo smo živeli, ampak kako smo živeli, kako svoj čas obračali, nas bo zveličalo. Mladenič, ki umrje v cvetu svojih let, pa do svojega zgodnjega konca Bogu zvesto služi, je prav za prav dalje živel in bolje pripravljen pred sodbo božjo stopil, kakor starec z osemdesetimi leti, ki je pa v svojem dolgem življenju le malo na Boga mislil in mu slabo služil. Sveti Gregor pravi: *Samo tistega časa se veselimo, katerega smo nedolžno in pobožno preživeli; tista leta pa, ki smo jih v nečimernosti in posvetnosti preživeli, nam ne štejejo.* Boljše je tedaj malo časa živeti, pa pobožno v milosti in ljubezni božji, kakor pa visoko starost dočakati, pa brez zasluženja dobrih del. Veliko je svetnikov v nebesih, ki so že v zgodnji mladosti pomrli, kakor sv. Alojzij, sv. Stanislav; nad njimi so se spolnile besede sv. Duha v bukvah Modrosti: *Zgodaj je končal, pa je spolnil veliko let, zakaj njegova duša je Bogu dopadla, zato je hitel ga vzeti izmed hudobij. Mladost, ki je zgodaj končala, pogublja dolgo življenje krivičnega.*

Ni nam toraj potreba več let, kakor jih je Bog odložil; ta čas, kar ga imamo, dobro obračajmo, ker v tem kratkem času, pravi sveti Brnard, si lahko veliko zaslužimo, namreč odpuščanje grehov, milost božjo in večno zveličanje.

3. Bog nam je zato tako malo let na zemlji odložil, ker bi nam bilo dolgo življenje celó škodljivo. V svetem pismu beremo, da so pred vesoljnim potopom ljudje do devetsto let in še več živeli; beremo pa tudi, da je bila hudobija ljudi silno velika, da so bile vse misli njih srea v hudo obrnene. V tako dolgem življenju so ljudje na Boga popolnoma pozabili, niso mislili na smrt in na večnost, poželeli so le posvetne dobrrote in meseno veselje, pogreznili so se v grde, živinske pregrehe. — Ravno tako bi bilo tudi zdaj, ko bi Bog ljudem dal več sto let na zemlji živeti. Pozabili bi na Boga, predrzno grešili in namesto si v dolgem življenji več zasluženja za večnost nabirati, bi še manj na večnost mislili in si še več pregreh nakopičili za dan ojstre sodbe božje. Ali mislite, da ni res? — Le pogledjte, saj še zdaj grešniki predrzno prelomujejo božje zapovedi, le za posvetno skrbijo, ko vendar dobro vedó, da ne bodo dolgo živeli, da bodo že čez nekaj let pred sodbo božjo stopili in prejeli, kar so služili. Kaj bi še-le počeli, kako bi Boga zaničevali

in njegove zapovedi, kakošne hudobije bi počenjali, ko bi vedeli, da bodo še nekaj sto let živeli?

Dolgo življenje tedaj bi nam bilo še bolj škodljivo kakor koristno, zato ga nam je Bog okrajšal.

II. Naše življenje na zemlji pa ni samo kratko, ampak tudi negotovo.

Ko bi Bog vsem ljudem prisodil osemdeset let, bi to ne bilo veliko, tudi osemdeset let hitro mine. Pa tudi osemdeset let ni gotovih, le malo jih to starost dočaka, izmed sto komaj eden; več umrje mladih ljudi kakor starih. Nobeden izmed nas pa ne vé, koliko let mu je še namenjenih, še tega nobeden za gotovo ne vé, če bo letošnje leto, ali komaj le današnji dan preživel. Zakaj pa je Bog naše življenje tako negotovo naredil?

1. Da smo zmiraj pripravljeni umreti in stopiti v večnost, da se toliko bolj varujemo greha. Zato nas Jezus Kristus tako ljubeznivo opominja: *Čujte, ker ne veste ne ure ne dneva! — Vaša ledja naj bodo opasana, in goreča svetila v vaših rokah, in vi bodite enaki ljudem, ki čakajo svojega gospoda, kedaj se bo vrnil od ženitnine, da mu, kadar pride in potrka, zdajci odpró. Blagor hlapcem, katere Gospod, kadar pride, najde čuječe . . . Tudi vi bodite pripravljeni, ker Sin človekov bo prišel ob uri, ko se vam ne zdi.* (Luk. 12, 36. id.) Ker je tedaj naš konec tako negotov, bodimo zmiraj pripravljeni, vselej se skrbno varujmo greha. Čas je kratek, kliče nam sv. apostelj Pavel, *zatoraj naj bodo, kateri svet uživajo, kakor bi ga ne uživali, ker podoba tega sveta prejde*; in sv. Janez pravi: *Svet prejde in vse njegovo poželenje, le kdor stori voljo božjo, ostane vekomaj.*

2. Ker je naše življenje tako negotovo, nikar ne odlašajmo pokore, ako smo grešili. Ne vémo, koliko imamo še časa pred saboj, da bi delali pokoro. Zatoraj kliče grešniku notranji glas vesti: Zadnji čas je! Vrni se! Zapusti pot, ki pelje v pogubljenje! Nikar več ne odlašaj! Morebiti je tvoj čas že pretekel, smrt te lahko prehiti predno se spreobrneš od svojih grehov. — O blagor nam, če poslušamo ta glas, naša večnost bo srečna.

3. Ker je naše življenje tako negotovo, naj nas opominja, da svoje dolžnosti zvesto spolnujemo in dobro delamo. Ravno zato, ker ne vémo, kako dolgo bomo še živeli, moramo tem boljše svoj čas obračati, da si prav veliko zasluženja za večnost napravimo. Naše življenje je namreč kakor kupčija. Pameten kupec dobro vé, kdaj mora kupovati in kdaj prodajati; taki modri kupei

bodimo tudi mi. Ako pravi čas zamudimo, potem je vse zamujeno. *Hodite v svetlobi, dokler imate svetlobo*, opominja Jezus, *da vas tema ne prehiti*. In sv. apostelj Pavel opominja: *Dobro delajmo, dokler je čas. Glejte zdaj je prijeten čas, zdaj so dnevi zveličanja*.

Zdaj tedaj veste, predragi kristijani, zakaj je naših let na zemlji tako malo, in zakaj so še ta leta tako negotova. Ohranite si to dobro v svojem srcu, kar smo danes premišljevali. Poglejte, eno leto teh, kar nam jih je odločenih, je včeraj minulo, stopili smo v novo leto, pa nobeden ne vé, ali ne bode to njegovo zadnje leto. Koliko jih je v minolem letu pomrlo! in katerega izmed nas bo smrt letos pokosila? Morebiti tebe, mladenič, ki misliš, da boš še pol stoletja živel. Morebiti tebe, krščansko dekle, ki misliš le na svet in njegovo nečimernost, ali celó na greh. Znabiti tebe, krščanski mož ali žena, ki sta vsa polna posvetnih skrbi in prav nič ne mislita na smrt. Jaz ne vé, in vi ne veste, to pa vsi dobro vé, da nam je le malo let na zemlji živeti, da je negotova, neznana ura naše smrti. — O zatoraj bodimo vedno pripravljeni, nikdar ne pozabimo, da smo za večno, neminljivo življenje vstvarjeni, potem bomo tudi letošnje leto v svoj večni prid porabili. Amen.

Ljud. Škufca.

2. Trojni dar za novo leto.

Luk. 2, 21.

Vvod. Minulo je staro leto, in šlo kakor zapečateno pismo, in nas čaka na pragu večnosti, da bode, pred vsem svetom brano, za nas ali zoper nas pričevalo . . . Neizmerno velika milost je dragi čas enega leta; toda premnogi se niso zmenili za-njo, veliko jih je še bolj ognjusnih postalo, kakor so poprej bili — veliko jih je le povrhoma opravljalo svoje dolžnosti, ostali so stari; le malo jih je, katerim bi se smelo srečo voščiti k pretečenemu letu. Pa bodi si kakor hoče, zopet imamo novo leto, ki nam je v zveličanje dano. Oh, kako srčno želim, da bi se število dobrih kristijanov letos pri nas pomnožilo, da bi dobri ostali stanovitni, hudobni in mlačni pa da bi se resnično poboljšali . . . Da bo pa to moje voščilo več izdalo, pridenem mu še trojni dar. Vsakemu izmed vas podarim to trojno novoletno darilo: 1. Križ, 2. rožni venec, 3. mrtvaško glavo.

Izpeljava. I. Prvo, kar vam podam za novo leto, je križ.

Cesar Konstantin se je vojskoval zoper cesarja Maksencija. — Armada njegova je bila štirikrat slabša od Maksencijeve. Kdo bo

zmagal, je bilo še negotovo. Konstantin takrat še ajd, pa sin krščanske matere, katera mu je veliko pripovedovala o mogočnem Bogu kristijanov, se je v veliki sili k Bogu obrnil, padel na kolena, molil in zdihoval za pomoč. Glej, tu je on s svojo vojsko vred videl na nebu znamenje sv. Križa z napisom: „V tem znamenji bodeš premagal.“ Srčno začne boj in s pomočjo sv. Križa premaga . . .

Tudi mi smo z današnjim dnevom začeli nov čas boja ne zoper pozemeljske krone, ampak zoper hudiče, zoper lastno nagnenje, nevarnosti in težave tega življenja. Pa danes nam sv. cerkev kaže, kako da moremo v tem boji zmagati. V sv. evangeliju smo brali, da je bilo dano Zveličarju ime Jezus, kar toliko pomeni, kakor Zveličar. In kje nas je zveličal? — Na križu. Da, na križu je izviral tisti studenec milosti božjih, s katerimi zdaj napaja našo dušo, in moč daje, da se moremo hrabro vojskovati.

a) Hudo nagnenje se ne dá drugače premagati kakor s zatajevanjem in kaj nas lepše uči premagovanje kakor Križ?
b) Zapeljivim naukom in zgledom sprijenega sveta nasproti bomo zmagovali z naukom, ki ga nas uči sv. Križ . . . Vse grenkosti sedanjega življenja, celó britko smrt bomo radovoljno prenesli, če imamo Kristusov Križ v rokah in v srcu . . . c) Tudi hudobni duh se ničesar bolj ne boji kakor sv. Križa.

Sprejmite toraj in zvesto hranite ta moj prvi dar, naj vas tako živo spominja na vse druge darove Jezusove; sv. cerkev in vse, kar nam ona daja, ima svoj začetek v Križu Jezusovem . . .

II. Dam vam sv. rožni venec in sicer: 1. da živo verujete. Sv. rožni venec je iz vere prirastel, je pravo znamenje sv. vere, ker se najde le v roki vernega kristijana, ima na kratko v sebi vse resnice sv. vere: Apostoljsko vero, očenaš, češčenasimarijo in poglobitve skrivnosti sv. vere. Vzemite toraj sv. rožni venec v spomin, da živo verujete. Le v veri in po veri vam bo prihodnje leto zveličanje doneslo. Le v veri in po veri si zamorete zasluženje naberati in — ako bode to leto zadnje, v nebesa priti. *Kdor veruje, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bode pogubljen.* Obujajte tedaj večkrat sv. vero in živite stanovitno po veri!

2. Dam vam sv. rožni venec, ker to je najlepša molitev svete cerkve. Vzemite toraj radovoljno ta dar, ker tudi v nastopnem letu ne boste ničesar tako zeló potrebovali kot molitve. a) Potrebujete tudi letos nebeškega blagoslova za svoje pohištvo, polje . . . *Ne tisti, kdor seje in poliva . . .* b) Potrebujete milosti božje, da v dobrem napredujete. *Nismo zmožni iz sebe kaj misliti kakor iz sebe,*

ampak vsa naša zmožnost je le iz Boga. Bog je namreč, kateri dela v vas hoteti in dopolniti po dobri volji. — Oboje bote pa le po molitvi od Boga prejeli. Prosite, in se vam bo dalo. Molite tedaj radi, če hočete sami sebi dobro, pa s pravim namenom in pobožnim srcem . . .

III. Dam vam mrtvaško glavo; dragocen dar, ker nam označuje minljivost vsega pozemeljskega. Pred malo časom je bila z lepimi lasmi obdana, rudečih lic, možko se nosila . . . in zdaj . . . tako zgine vsa pozemeljska lepota! *Vse meso je kakor trava in vsa njegova čast . . .*

Oj, kako primeren je ravno za novo leto ta dar! Veliko izmed tistih, ki jih je bilo danes leto tu, jih danes nikjer ne vidimo. Niso mislili, da bodo danes njih imena v mrtvaških bukvah zapisana in da bodo rešeni vseh časnih skrbi. Morda jih bode letos še več umrlo — tudi takih, ki še ne mislijo. Ako pa Bog še kako nenavadno bolezen pošlje zavoljo naših grehov, koliko jih bode pomrlo! Pa recimo, da jih bode le navadno število v tem letu umrlo in moralno odgovor dati . . . kdo bo med njimi? — Morda samo stari? — Vtegne jim Bog še kaj časa pustiti, da se bolj očistijo, in si z voljno prenašo časne kazni zbršejo . . . Ravno ti lahko umrješ: ko si v najboljših letih. — Ali le tisti, ki boleajo? — Ali ne more smrt pobrati tudi tebe zdravega in trdnega? — *Človek ne vé svojega konca.* Posebno bati se nam je smrti, ako smo bili do zdaj nerodovitna drevesa.

Jezus Kristus je povedal priliko o nerodovitnem drevesu: *Nekdo je imel . . . (Luk. 13, 6—9.)* Tisti „drevo“ si ti, o grešnik, ki pokoro odlašáš. Božja pravica je morebiti že lani rekla: *Posekaj ga!* toda usmiljenost izprošena zlasti po Mariji je rekla: *Še to leto ga pusti . . .* Ali čuješ, nečistnik! *še to leto . . .; če pa ne, ga boš potlej posekal!* Kdaj potlej? I, še letos, ako je bilo lansko leto za-té izprošeno leto! — Ali čuješ, pijanec! *še to leto . . .* Ali čuješ, neizprosni sovražnik, ki se nočeš spraviti z bratom! *še to leto . . .*

Konec. Sprejmite z dobrim srcem te tri dari, kakor vam jih z dobrim srcem izročim. S tem trojnim darom v roki se hlabro vojskujte zoper vse sovražnike . . . Kdor je zastaran grešnik, naj hitro opravi dolgo spoved, zapusti grešno priložnost . . . znanje . . . naj se spravi s sovražnikom, naj poravnava krivico . . . *Kdor pa je pravičen, bodi še pravičniji . . .*

Nedelja pred sv. tremi Kralji.

I. Homilija.

Vstani in vzemi Dete in njegovo Mater, in pojdi na izraelsko zemljo.

Mat. 2, 20.

„Popotovanje, bratje, je naše življenje; — Mož modrih od nek-daj je to govorjenje.“ Tako pravi slovenska pesem. Danes, prvo nedeljo po novem letu, mi to stopa posebno živo pred oči. Saj smo ravnokar prepotovali iz enega zopet v drugo leto, in današnji evangelij sam tudi govori o potovanju. Sv. Jožefu reče angelj Gospodov: *Vstani! — In je vstal. — In vzemi Dete in njegovo Mater! — In je vzel Dete in njegovo Mater. — In pojdi na izraelsko zemljo! — In je prišel na izraelsko zemljo.* Glejte, tako voljno, tako natančno se je izvrševalo potovanje sv. Jožefa z Jezusom in Marijo.

Kristijanje! Tudi naše potovanje bodi tako vravnano, kakor je bilo potovanje sv. Jožefa. Naš poslednji cilj in konec mora biti ta, da pridemo gotovo na izraelsko zemljo t. j. v nebeško kraljestvo. Zato pa nam je treba da se natančno tako vedemo, kakor se je sv. Jožef.

Česa nam je toraj treba, da bo naša pot tako srečna? Najprej je treba seveda 1. vstati, potem 2. vzeti Dete in njegovo Mater in 3. kar podati se na izraelsko zemljo.

Poslušajte pazljivo, kako naj se vse to vrši!

Bratje! vémo, da je že ura, da od spanja vstanemo. (Rim. 13, 11.) S tem opominom sv. Pavla je stopila sv. cerkev pred nas prvi dan cerkvenega leta, prvo adventno nedeljo. Sedaj, početkom navadnega leta, kaže nam izgled sv. Jožefa, katerega je angelj prišel zbuditi. Kdor v adventu ni vstal od spanja, kdor takrat ni vstal iz grešne postelje, ta naj posluša skrbno mater, sv. cerkev, vsaj početkom navadnega novega leta.

I. *Vstani!* zaklical je poslanec božji. „Vstani!“ kliče nam sveta cerkev. „Vstani!“ To hoče najprej reči: Gospod hoče, da ti sodeluješ z njegovo milostjo, ki ti jo ponuja že s tem, da je tebi dal učakati zopet novega leta, toraj zopet oddelek časa, da se spokoriš. Bog pa te ne bo vlekel s silo k sebi, ne bo te siloma vodil po pravi poti skozi tvoje življenje; dosti je, da ti jo pomaga varno nastopiti in srečno jo dokončati. Zato: vstani! In sicer precej vstani in po-

polnoma vstani ter čuj! Ne reci: Saj je še dosti časa za to. Pomisli: Ali je čas v naši oblasti? ali vémo, kdaj bo našega potovanja konec? Morda boš potoval celo leto in morda še več let; zna se pa tudi pripetiti, da samo ta mesec, zna tudi, da samo ta teden, ali celo samo današnji dan še. In tudi, če bi ti bila božja previdnost odločila več let, ali veš, da bode Bog pokoro, ki jo boš delal na tem daljšem potovanju, tudi sprejel za zadostno pokoro? Sicer pa ne veš, če bodeš sploh kedaj voljan spreobrniti se in spokoriti, ne veš tudi, kje in kakšna bo tvoja smrtna ura.

Kaj bi se bilo pač lahko zgodilo sv. družini, ko bi ne bi Jožef precej, nevtegoma vstal, ko je zaslišal glas angelov: *Vstani!* Morebiti so takrat Detetu zopet v Egiptu stregli po življenju. In če tudi tega ne moremo kar naravnost trditi, to pa, ljubi kristijan, dobro veš, da je tvoja neumrjoča duša v večni smrtni nevarnosti, ako precej ne vstaneš. Le pomisli, ako se zvrneš v smrtnem grehu v hladni grob, letel boš do pekla, in nobeno dobro delo, ki si je sam storil poprej v življenju, ali pa kdo drug za-té, ne bo te moglo potegniti iz peklenkega žrela. Vstani toraj brez odloga, kakor je vstal sveti Jožef, ali kakor je vstal n. pr. Savel.

Poln jeze in maščevanja leti v Damask nad kristijane. Ali nenkrat zasliši glas Jezusov, in hipoma pade na tla in trepetaje in strmé reče: „Gospod! kaj hočeš, da naj storim?“ (Dj. ap. 9, 6.) Ni toraj čakal, in odlašal, ampak naglo se je spreobrn timer in brž je pripravljen storiti, kar mu bo Jezus naložil. O, ko bi bil tudi vsak kristijan tako urno pripravljen storiti voljo božjo! Ko bi pač vsakteri vprašal: „Gospod, kaj hočeš, da naj storim? Ti hočeš, da popustim to družčino, da se odpovém tej pregrešni zvezi. Ti hočeš to, in jaz sem pripravljen tvoji volji se brž ukloniti. Ti hočeš, naj povrnem po krivem pridobljeno blago; ti hočeš, da popustim zapravljivo igro; ti hočeš, da med božjo službo bodi-si dopoludansko, bodi-si popoludansko ne posedam več po gostilnah; vse to ti hočeš, in jaz sem pripravljen vse storiti po tvoji volji, o moj Izveličar!“ Srečen vsak kristijan, vekomaj srečen, kdor bi tako govoril, pa tudi tako storil. Ves razveseljen bi stopil njegov angelj varuh pred božje presveto obličje ter zaklical: Gospod, ti si mojemu varovaneu rekel: „Vstani!“ — „In je vstal.“

Toda, dragi kristijan, če hočemo srečno potovati proti nebeški domovini, ni še zadosti, da bi le vstali in se zdramili, ne, ampak treba je razun tega storiti

II. tudi še to, da vzamemo *Dete in njegovo Mater* saboj na pot. Tako je velel Jožefu angelj, in Jožef je storil tako.

Nekako čudno se morda zdi marsikomu, da poslanec božji reče Jožefu vzeti le Dete in njegovo Mater, nič pa ne omeni njega samega, nič Jožefove lastnije, nič njegovih najpotrebnejših reči. Dete in njegova Mati, — to je bilo pač najimenoitnejše.

Enkrat, takrat namreč, ko je šel iz domovine v tuji Egipt, tistikrat se je bila že zgodila Jožefu taka. Angelj mu tudi takrat ni rekel vzeti niti tega, kar si je bil prihranil, niti svojega orodja, niti kaj živeža. Kar iti je moral kot begun v malikovalski Egipt, in sedaj se mora zopet urno vrniti brez svojega premoženja v izraelsko deželo.

Kakoršni so dandanes premnogi kristjanje, se pač ne motim, če trdim, da bi na angeljevo povelje marsikateri vprašal: Ali samo to? Marsikdo bi se vprašal zavzet: Ali naj popustim vse drugo, ki mi je vendar tako ljubo? In ko bi slišal odgovor: Edino to, vse drugo pa pusti, naj si bo že premoženje ali čast ali kaka prijetna zložnost, ali bi se ne ustavil marsikateri takemu povelju? — Nočem tajiti, da je težko toliko premagovati se, da bi se človek veselil samo nebeških blagrov in zavoljo njih preziral vso posvetno nečimernost, vendar toliko rečem, da je neizrečeno veliko boljše edino le z Jezusom in Marijo potovati, kakor pa s posvetnimi skrbmi obložen pozabiti na Jezusa in Marijo. Če se nam zdi težavno odreči si to, kar nas zapeljuje v greh, moramo pa po drugi strani pomisliti, da nam je ravno ta stvar, ta hiša, ta oseba bila v spodtikljej, da smo ravno zaradi teh padli morda celo v smrtni greh. Pred očmi moramo razun tega imeti tudi obilne milosti, ki smo jih prezrli ravno zavoljo tistih zapeljivih stvari, in da nas vsled tega čaka težka odgovornost.

Pomisli dalje, kristijan, da se ti ni treba bati sile, če potuješ edino le z Jezusom in Marijo. Kar si zgubil na posvetnem veselju, pridobil si na svoji mirni vesti, ki ti napravlja edino pravo srčno veselje. Po vseh težavnih potih, v vseh skušnjavah te bosta varovala Jezus in Marija, če se njima izročiš popolnoma. Jezus sam pravi: *Jaz sem pot in resnica in življenje.* (Jan. 14, 6.) *Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja.* (Jan. 8, 12.) O Mariji pa veljajo besede iz bukev pregovorov (8, 35): *Blagor jim, kateri ohranijo moja pota! Kdor mene najde, najde življenje; in prejme zveličanje od Gospoda.*

Vzemi toraj *Dete in njegovo Mater!* Vzemi si njuno podobo, njun izgled k srcu! Rad prejemaj Jezusa, ki pride v presvetem zakramentu k tebi, dejal bi, kot majhno, ponižno Dete! Rad se zatekaj k njej, pomočnici kristijanov, tolažnici žalostnih in usmiljeni Materi v življenju in smrti!

III. Preostaja nam še tretji pogled na sv. družino.

„Bog hoče tako, njegova sv. volja naj se zgodi!“ Tako si je pač mislil Jožef, ko mu je angelj ukazal vstati in vzeti *Dete in njegovo Mater in iti na izraelsko zemljo*. V Boga zaupajoč podá se Jožef v tihi noči v svojo domovino. Bati se na poti nima ničesar. Saj je v imenu božjem začel svojo pot, v božjem strahu jo tudi nadaljuje. Veseli so vsi, ker vračajo se v ljubo domovino, k svojim prijateljem, vračajo se od malikovalcev v tempelj edino pravega Boga. Angelji obdajajo sv. potnike, vodniki so jim in spremljevalci, dokler sv. družina ne dospè v prijazno mestece Nazaret; kako lepa podoba našega življenja je to!

Pojdi na izraelsko zemljo! Ta opomin je izšel od Boga na nas vse, ki smo v vsem svojem življenju tako rekoč pregnani v nekaj Egipt. Da nam je iti iz Egipta na izraelsko zemljo, opominja nas sto in še več reči v katoliški cerkvi. Kaj družega so n. pr. sv. zakramenti od sv. krsta do sv. poslednjega olja, kakor krepki opomini pa tudi trdne podpore za srečno potovanje? Kaj družega namerava krščanski poduk, ki ga dobivamo od zgodnje mladosti pa do pozne starosti? K čemu nas spodbada: *Sursum corda — kviško srca!* pri vsaki sv. maši? Ali nas ne opominja vse to in drugi cerkveni obredi in molitve, da naravnost hodimo proti nebeškemu Jeruzalemu, v obljubljeno večno domačijo?

Pojdi iz svoje dežele, in od svoje rodovine, in iz hiše svojega očeta, in pridi v deželo, ki ti jo bom pokazal. (I. Mojz. 12, 1.) Tako je velel nekdanj Gospod očaku Abrahamu. Podoben glas se čuje vselej, kolikorkrat se grešnik ves skesan obrne k Bogu in vpraša, po kateri poti naj v prihodnje hodi. Pojdi od tod iz dežele zmot, iz dežele pregreh, iz dežele krivic! Tako pridiguje tudi vsaka bolezen, vsaka nadloga, vsaka nesreča, vsako krivično zatiranje. Božja previdnost nam pošilja v to solzno dolino take svareče in spodbujajoče angelje, katerih vsak nam kaže na vodilni napis ob potu: *Pojdi na izraelsko zemljo!* Tukaj doli ti ni obstati vedno, tu imaš trd boj, tam na oni strani te čaka zmagalni venec, tu imaš težavno delo, tam pa bo večni mir, tu kratko trpiš, zato se boš tam vekomaj veselil!

Na podlagi današnjega sv. evangelija ti dam, krščanski potnik, še slednji opomin. Védi, da krščanska popolnost ni v tem, da človek vstane t. j., da se otrese grešnih vezi, ni tudi še dosti, da vzame kristijan Dete in njegovo Mater t. j., da se postavi pod mogočno varstvo Jezusovo in Marijino, ampak treba je, da tudi ostane stano-viten do konca. Reči se mora o njem, da ni le šel proti izraelski zemlji, temveč, da je tudi zares *prišel na izraelsko zemljo* — po iz-gledu sv. Jožefa.

Marsikdo je že poslušal božjega poslanca, vstal je in našel srečen trenotek, da je vzel Dete in njegovo Mater, toda na daljnem potovanju je zgubil Dete in njegovo Mater. Ker „se nazaj ozéra, ni pripraven za božje kraljestvo,“ rekel je o taci tudi Kristus. (Luk. 9, 62.) Marsikateri, ki je obljubil pri adventni spovedi, da se hoče na svojem potovanju ozirati le na Jezusa, Marijo, Jožefa in svojega angelja varuha, marsikateri, pravim, je morda že v teh praznikih iz-gubil izpred oči nauke in izglede sv. družine ter rajše poslušal ka-kega lahkoživega zapeljivca, kakor pa glas svoje vesti. Oh, da bi se pač moje sumničenje ne bilo vresničilo na nobenem mojih poslu-šalcev, in da bi se skozi celo leto in sploh nikoli ne! To nam do-deli mili Jezus na prošnjo Marije, sv. Jožefa in naših angeljev va-ruhov! Amen.

Val. Bernik.

2. Morilci otrok, ali Herodi naših dni.

Pomrli so, kateri so Detetu po živ-ljenju stregli. Mat. 2, 20.

Jezusovega rojstva so se nekateri razveselili, nekateri pa pre-strašili. Veselila sta se njegovega rojstva posebno Marija in sv. Jožef; veselili so se ga pobožni pastirci, potem kralji iz Jutrove dežele in njih spremljevalci; veselili so se ga Simeon in Ana in drugi pravični v tempelju. Ustrašili pa so se Jezusovega rojstva hudobni Jeruza-lemski prebivalci, posebno pa še kralj Herod. Ker mu sv. trije Kralji po angelju opominjani niso prišli povedat, da so našli božje Dete, se je silno razsrdil in je poslal svoje vojščake in beriče z naročilom, da naj vse fantičke po dve leti in manj stare v Betlehemu in vsi okolici pomoré, ker je mislil, da bo gotovo tudi Mesija med njimi. Vojaki so to grozovito povelje spolnili in uboge fantičke umorili, ali Jezusa vendar niso dobili med njimi. Odšel je namreč že v Egipt. Današnji sv. evangelij nas popelje tje za njim in sicer ravno v tisto

srečno noč, ko je angelj nebeški Jožefu naznanil, da je že konec pregnanstva, naj se le zopet nazaj vrne v svoj domači kraj, ker *pomrli so, kateri so Detetu po življenju stregli*.

Toraj umrl je Herod, na gnusni bolezni, trinog, morilec lastne žene in treh lastnih sinov. Hvala Bogu! so mnogi zaklicali ob njegovi smrti, osobito oveseljeni Jožef in Mati božja Marija.

Hvala Bogu! bote rekli tudi vi, da takih trinogov in grozovit-nežev več ni, da so „Herodi“ že pomrli! Jaz pa temu nasproti pravim: Še niso vsi Herodi pomrli, še jih imamo veliko tudi naše dni.

Kateri pa so Herodi naših dni? To vam hočem ob kratkem povedati; vi pa zvesto poslušajte!

I. Kateri so tedaj Herodi naših dni?

Herodi naših dni so najprej tisti zverinski stariši na Kitajskem in po nekaterih zamorskih deželah, ki svoje lastne otroke po porodu zavržejo, jih po hostah, pri vodah izpostavljajo, kjer reveži ali lakote poginejo, ali pa jih divje zveri raztrgajo. — Na Kitajskem je namreč bila navada in je po mnogih ondotnih krajih še zdaj, da revni stariši razun kakih dveh ali treh vse druge otroke prodc pomečejo, ker mislijo, da jih prerediti ne bodo mogli. Pa tudi v premožnih hišah zavržejo otroke, če so deklički ali pa, če so količkanj kaj pokvečeni ali s kakimi napakami obdani. Še vsako leto takih revežev v tistih krajih na tisoče pogine.

Kaj pa vi k temu pravite, ljubi moji poslušalci! ali niso to res neusmiljeni Herodi? Ali se vam ti nesrečni otročiči nič ne smilijo? Ko bi vi v tiste kraje prišli in take zavržene otroke dobili, ali bi jih ne hoteli pobrati in jim življenje rešiti, če bi le mogli? Da, gotovo bi to storili; saj mi vaše solzne oči pravijo, da se vam ti otročiči v srcé smilijo. Pa nič ne dé, ljubi moji! če tudi nikoli v tiste kraje ne pridete, vendar takim zavrženim otročičem lahko pomagate, namreč s tem da podpirate dejanje sv. Detinstva, da pomagate misijonarjem v tistih krajih. — Vsako leto gré več misijonarjev in usmiljenih sestrâ v tiste daljne kraje v Aziji in Afriki in njih prvo in pglavitno delo je, da take zavržene otroke pobirajo, krščejujejo in izrejajo. In tako se zgodi, da je na tisoče otrok ne le strašne smrti rešenih, ampak kar je še veliko več, za nebesa pridobljenih. Zakaj večji del teh otrok, gotovo tri četrt najdenih, kmalu po sv. krstu umrje in le nekaj jih pri življenju ostane, katere potem po krščansko izrejajo.

Od kod pa misijonarji in usmiljene sestre pomočke dobivajo, da morejo v te daljne kraje hoditi, da morejo toliko tisoč otrok prerediti? To, ljubi moji, se zgodi vse z milimi darovi, kateri se nabirajo po bratovščini sv. Detinstva; ali kakor pri nas pravite, po bratovščini „malega Jezusa!“ — Kdor se v to bratovščino zapiše,

se zaveže vsaki mesec dva krajcarja v ta namen darovati ali na leto štiriindvajset krajcarjev in vsaki dan eno češčenasio izmoliti za ajdovske otroke. V to družbo so poklicani najprej le krščanski otroci; pa tudi odraščeni se lahko vpišejo (pa se odpustkov vdeležijo le, če so tudi v bratovščini za razširjanje sv. vere). Dolžnosti so majhne, dobiček in duhovne dobrote pa velike. In tako je prav primerno vravnano, da krščanski otroci ajdovskim otrokom v nebesa pomagajo. Pri tem imajo obojni dobiček. Ajdovski otroci zadobé sv. krst in pridejo, če takoj po krstu umrjé, kar se večinoma zgodi, gotovo v nebesa, če pa preživé, postanejo dobri kristijani; krščanski otroci pa si s tem že zgodaj dobrih del napravljajo, se že zgodaj navadijo zatajevanja, ker večkrat svoje krajcarje, namesto za sladkarije in igrače, raje dajo za sv. Detinstvo. Ob enem si pa s tem prijateljev delajo v nebesih. Ti otroci namreč, ki po „dejanji sv. Detinstva“ sv. krst zadobé in v nebesa pridejo, gotovo za vse družnike te bratovščine prosijo, da potem tudi ti lože prav živé in se lože izveličajo. Naj vam bo toraj ta prekoristna bratovščina vnovič prav gorko priporočena.

II. Kateri so še morilec otrok, ali Herodi naših dni?

Takih neusmiljenih zverinskih starišev, kakor so na Kitajskem in po zamorskih krajih, bote rekli, hvala Bogu! pri nas ni. Ali jaz pa vendar trdim, da so tudi pri nas.

Opomnim vas najpred na tiste zares tudi zverinske matere, prave Herodovke, o katerih se v časih tudi v naših krajih sliši pri sodnijskih obravnavah, da so svoje lastne otroke umorile. Tako ravnanje, če morebiti tudi skrivno ostane ali se celó pred rojstvom zgodi, je grozovito hudodelstvo. Pa o teh Herodovkah, ker mislim, da jih pri nas vendar ni, ne bom govoril.

Toliko več pa je med nami drugih Herodov in Herodovk, ki sicer otrok ne moré na telesu, pač pa jih moré na duši. In ti so toliko huji, kolikor je duša imenitniša od telesa. Herodež je betlehemske fantiče le na telesu pomoril, njih dušam je pa še-le, seveda nehoté in nevedé, v nebesa pomagal. Med kristijani pa je le žalibog mnogo Herodov, ki pa ne moré otrokom teles, moré pa njih neumrjoče duše s tem, da jih v greh vabijo, napeljujejo, dražijo, z eno besedo s tem, da jih pohujšujejo. — Zato pravim: Vsak, kdor katera te malih pohujša, je morilec njegove duše, je Herod, je Herodovka!

Tak neusmiljen Herod si ti, ki vpričo nedolžnih otrok kvantaš in klafaš, umazano in grdo govoriš!

Taka neusmiljena Herodovka si ti, ki pričo otrok kvantarske pesmi poješ, ali nesramno se oblačiš!

Tak neusmiljen Herod si ti, ki otroke napačno učiš, jim hudobne igre kažeš, ali celó take reči razkladaš, o katerih bi otroci nikdar ne smeli slišati.

Taki neusmiljeni Herodeži ste vi stariši včasih sami, ki vpričo otrok preklinjate, se rotite in pridušate, se med seboj prepirate ali celó pretepate, ki niste dovolj sramožljivi, ki niste dovolj previdni v svojem vedenji.

In takih Herodov je le preveč med nami! Kje namreč se otroci že tako zgodaj naučé kleti in lagati, kakor od odrasčenih, velikokrat od lastnih starišev? Zakaj otroci včasih še prav majhni in neumni pa take reči počnó in igrajo, da mora vsacega sram biti? Otroci si gotovo niso sami zmislili, morali so od odrasčenih videti in slišati.

Odrasčeni, velikokrat stariši sami, vpričo otrok preklinjajo, kvantajo in take reči počnó, katerih mora vsacega poštenega sram biti. Ali je potem čuda, da se otroci takih reči naučé, da včasih že nedolžnost zgubé še poprej, predno vedó, da jo imajo?

O, koliko je tudi po naših krajih zapuščenih in zanemarjenih otrôk, ki morebiti niso veliko manj potrebni duhovne pomoči, kakor nesrečni Kitajci. Skazujmo usmiljenje tudi tem; iztrgujmo jih iz krvoločnih rok sedanjih Herodov in Herodovk! Prilika nam je dana med drugim po novi bratovščini, ki se že dve leti razširja po naših krajih, po drugod pa že od l. 1884. Imenuje se „Kat. društvo detoljubov“ ter je enako vravnano kakor „dejanje sv. Detinstva“, le da premožniši še enkrat toliko plačnjejo (48 kr. na leto); udje so lahko mali in odrasli. Namen je: starišem in vzgojiteljem v posebnih spisih dajati poduk, kako naj skrbijo za časni in večni blagor otrôk, za mladino se izdajajo posebne knjižice, katere naj jim bistrijo um in blažijo srcé; kar pa denarja preostaja, se obrača v vzgojo revnih in zanemarjenih otrok; nad vse pa se priporoča — molitev! (Natančnejši poduk v knjižici „Kat. društvo detoljubov“ in na društveni podobici.)

Da, da, le spoznajte, da je tudi med nami še veliko Herodov, veliko takih, ki otroke moré, če ne na telesu, pa na duši, kar je še hujše. Vsem takim zakličem z besedami Jezusovimi: *Glejte, da katerega teh malih ne zaničujete, pohujšate!* (Mat. 18, 10.) Pazite, da vpričo otrok ne bote kaj spodtakljivega govorili, vpričo njih kaj

nesramnega počenjali, da jim ne oropate njih nedolžnosti, da jim duše ne bote umorili! — Kdor pa male pohujšuje, kdor jih v greh napelje, kdor jih na duši umori, kazni božji ne bo odšel. Kakor je Heroda, ki je nedolžne otročiče pomoril, strašna kazen zadela, da so ga živega črvi snedli, tako je tudi Jezus vsem pohujšljivcem gorje zaklical in zažugal rekoč: *Kdor pa pohujša katerega teh malih, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morja!* (Mat. 18, 6.) A tudi onim, kateri zane-marjajo svoje otroke, je apostelj napovedal hudo sodbo: *Kdor pa za svoje . . . nima skrbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika.* (I. Tim. 5, 8.) Kdor pa otroka sprejme in oskrbljuje v Jezusovem imenu, mu bo tako poplačal, kakor bi bil njega sprejel. Amen.

Jan. Ažman.

Praznik razglašanja Gospodovega ali svetih treh Kraljev.

Krščanska vera je neprecenljiva sreča.

Kadar so pa zvezdo ugledali, so se
silno obveselili. Mat. 2, 10.

V temni noči nevednost in pregreh je zdihoval človeški rod pred prihodom Zveličarjevim. Štiri tisoč let so čakali ljudje obljubljenega Odrešenika, milo so klicali in prosili, da bi ga jim že skoraj poslala nebesa. In glejte! zgodilo se je. Že je glas pevajočih angeljev naznanil betlehemskim pastirjem njegovo rojstvo, rekoč: *Ne bojte se; zakaj, glejte! oznanim vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu; ker danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem!* (Luk. 2, 10—12.) — Že sta tudi Simeon in Ana v jeruzalemskem tempelju judom oznanila in pokazala Odrešenika! — Paganom pa še ni bila znana ta vesela novica; a tudi njih se Bog usmili. Nebeško znamenje, čudovita zvezda se prikaže Modrim v jutrovi deželi, ter jim oznani, da je rojen Odrešenik svetá, katerega so željno pričakovali. *Modri pa*, pravi sv. evangelist, *kadar so zvezdo ugledali, so se silno obveselili!* — Pa tudi po pravici; zakaj zvezda jih je peljala tje v srečno judovsko deželo, tje do Betlehema, kjer so našli božje Dete, ga molili in mu darovali zlata, kadila in mire.

Z Modrimi iz jutrove dežele pa se veseli danes vsa sv. cerkev, ko slovesno obhaja praznik sv. treh Kraljev ali praznik razglašanja

Gospodovega, ter hvali Boga, da ni le samo oznanil Odrešenikovega rojstva svojemu izvoljenemu izraelskemu ljudstvu, ampak tudi nevernim paganom, in da je tudi te poklical v svojem usmiljenji v svoje kraljestvo, k spoznanju pravega Boga!

Veselimo se s sv. cerkvijo tudi mi, zakaj tudi naši predniki so bili nekdaj pagani, so bili neverniki. Današnji dan pa je z Modrimi vred tudi nje in po njih nas poklical Bog k presveti krščanski veri. Tega se pač moramo veseliti po vsej pravici, kajti krščanska vera je zares neprecenljiva sreča za nas. Te resnice vas želim danes prepričati, in v ta namen z vami premišljevati: 1. Kako je bilo na svetu pred Kristusovim prihodom; 2. kaj nam je Kristus prinesel.

I. a) Prva in največja zmota, katera je težila in morila ubogi človeški rod pred Kristusom, je bilo ostudno malikovalstvo.

Ko se je človek z grehom odvrnil od Boga, se je odvrnil tudi Bog od njega; ljudje so polagoma popolnoma zgubili pravo spoznanje božje; ker pa človeško srce vendar ne more biti brez Boga, so si jeli ljudje po zgubi pravega Boga kmalo iskati in izmišljevati napačne, lažnjive bogove. Začeli so po božje častiti stvari, bodisi naravo (naturo), ali pa njene moči in sile: solnce, mesec, zvezde, vodo, ogenj itd., ali pa živali in laznino: vole, mačke, kače ali druge živali; potem ljudi, zlasti imenitne kralje, cesarje, in naposled še celo iz kamna in lesa narejene podobe, te so po božje molili, častili in jim darove darovali. Število tacihi čudnih bogov je vedno bolj rastlo in nek pisavec jih našteje nad 30.000 v nekdanjem malikovalskem Rimu.

Tako se je začelo malikovanje in se kmalo razširilo med vsemi ljudstvi. Samo med izvoljenim izraelskim ljudstvom se je še ohranilo spoznanje pravega Boga. Pa še to ljudstvo je bilo silno nagneno k malikovanju, in večkrat so je morali božji poslanci le s težavo odvrniti od tega. Ko jih pa Mozes pusti 40 dni same, si hitro vlijó zlato tele, postavijo na steber, ter molijo in plešejo okrog njega; kar za čast božjo gorečega in vnetega Mozesa tako poprime, da poln srda in svete jeze trešči ob tla kamenite plošče, na katerih so bile pisane postave božje, — in 23.000 mož iz ljudstva pogine za kazen!

Glejte! s koliko slepoto in temo je bila udarjena človeška pamet! Človek je zamenjal veličastvo božje z minljivo stvarjo! O kako nesrečnega je storil samega sebe, kakor tako lepo pove sv. pismo, rekoč: *Nesrečnež, ki na mrtve (t. j. malike) stavi svoje zaupanje, slabo stvar prosi za zdravje, in mrtvi hlod za življenje; pomoči želi od tega, ki si sam ne more pomagati, in za srečno pot moli k njemu, ki sam hoditi ne more!* (Modr. 13, 18—19).

b) Kako daleč je zabredlo pagansko ljudstvo samo sebi pripuščeno v svoji duhovni temi in revščini, se najbolj razvidi iz njihove službe božje, s katero si je hotelo ubogo ljudstvo naklonenost in ljubezen svojih lažnjivih bogov pridobiti, ali njih jezo potolažiti. Grozno je slišati, s kakošnimi daritvami in deli so hoteli malikovalci častiti svoje bogove.

Sv. pismo (III. Moz. 18, 11; III. Kr. 11, 5.) pripoveduje, da so Amonijani častili nekega malika „Moloha“ po imenu. Ta malik je imel človeško podobo z bikovo glavo in z razpetimi rokami, v katere so mu, kadar so jih razbelili, žive otročiče pokladali, da so se sežgali! Take grozovite, človeške daritve so imeli za bogu posebno ljube in dopadljive! Pač zares žalostna in grozna služba božja!

Pa ne le samo Amonijani, temveč vsi malikovalski narodi so imeli več ali manj človeške daritve v navadi, celo bolj omikani Grki in Rimljani!

Najbolj grozovitne reči pa so se godile v Ameriki, posebno pa v Meksiki. Neizrečeno veliko ljudi so darovali Meksikanci svojemu krviželjnemu maliku, katerega so „boga vojske“ imenovali. Način daritve je bil grozovit! Za dar pripravljenega človeka namreč so znak na zemljo vrgli, potem je malikovalski duhoven živemu prsi odprl ter srce izrezal, katero je potem maliku daroval in zažgal. Ostalo truplo pa so potem na kosce raztrgali in med pričujoče razdelili, kateri so človeško meso slastno, pa z veliko pobožnostjo povžili kot bogu posvečeno jed! Tako so darovali samo v Meksiki vsako leto do 20.000 ljudi! In nek španjski poveljnik, ki je pred dobrimi 350 leti Meksikance premagal ter jim glavno mesto vzel, je najdel tukaj veliko podzemeljskih jam in poslopij polnih kosti in glav darovanih ljudi!

Pa ne le samo človeške daritve, ampak tudi vsa druga dela in dejanja, s katerimi so pagani mislili častiti svoje bogove, spričujejo grozno slepoto in revščino propadlega in zabredlega človeškega rodu! Ni je bilo pregrehe, katera bi ne imela za svojega zagovornika kakega boga, kateremu na čast se je pregreha uganjala in doprinašala. Nečistost, pijanost, goljufija, maščevanje in druge neslišane pregrehe so se očitno bogovom na čast uganjale ob njihovih praznikih po malikovalskih tempeljih, katerih se je samo v ajdovskem Rimu nad 240 štel!

c) Sedaj si pa tudi lahko mislite, kakošno je moralo biti še le medsebojno življenje pri nevernikih, če je bila že njihova služba božja tako ostudna! O kako žalostno je moralo biti življenje pred Kristusom, kadar so ljudje vso sramožljivost zavrgli, in se vsem strastim svoje spačene nature v najvišji meri udali in stregli, tako da niso bili več ljudem podobni, in da bi se morali celo nespametne živine sramovati, katero so v svojih ostudnostih prekosili. Vseh žalostnih razmer iz njihovega zasebnega in družinskega življenja vam ne bom popisoval, ampak nekatere le po vrhu v misel vzel, in sicer

razmere med možem in ženo; med stariši in otroci; med gospodarji in posli ali sužnjimi; med upniki in dolžniki; med mladimi in starimi, bolehnimi, ubogimi!

α) Kar se tiče razmere med možem in ženo v paganstvu, se mora reči, da je žena možu veljala le kot orodje, kot sužnja, s katero je smel storiti, kar se mu je ljubilo! Zakonske vezi niso imele nobene trdnosti in stanovitnosti; najmanjši vzrok je bil dostikrat dober, da je mož ženo od sebe spodil in drugo vzel. Pisavec Juvenal pravi, če se je žena nekoliko postarala, če je dobila kake gube ali bradovice na obrazu, če so ji kaj zobje začrneli, ali če se je prevečkrat useknila, se je že reklo: Le spravi se, se bo že druga dobila s suhim nosom! — Žene so svoja leta štele po svojih možeh; in zgodilo se je, da je ena v petih letih 8 mož imela! In vse to se je smelo po postavi tako goditi. Žena toraj ni bila možu tovarišica v življenji, ampak le njegovo orodje. — Če je bila pa razmera med možem in ženo tako krhka, kaj si moremo potem misliti o razmeri med stariši in otroci!

β) Rimske postave niso imele otroka pred rojstvom za človeka, smel se je pokončati; sicer so pa postave očetu dovolile svoje otroke pomoriti, jih proč zmetati ali prodati! — Špartanski postavodajalec Lykurg je rekel: „Ako je dete rojeno, posvetovati se je, ali naj živi ali umrje; ako je čvrsto, ostani; ako pa je slabotno in pohabljen, vrzite ga v Taygetorov propad!“ (t. j. v brezno v Taygetorovem gozdu). — Take postave so bile tudi pri družih paganih! Otroci so bili toraj prosti, dobri ali zlobni volji očetovi pripuščeni!

γ) Ravno tako žalostne so bile razmere med upniki in dolžniki. Oderuštvo je bilo v polnem cvetu; postava dolžnika ni nič branila. Dokler ubožec ni mogel plačati dolga, ostal je suženj; vezi in palica so bile njegov poboljšek, če pa upnik ni imel upanja kedaj plačila dobiti, je smel dolžnika prodati ali umoriti! — Sploh ni bilo nobene bolj premožne hiše brez jetnišnice, katero so razun sužnjev posebno poznali ubogi dolžniki!

δ) Tudi osoda starih, bolehnih je bila jako bridka. Res je, da so neverniki semtertje starost nekako spoštovali, a to spoštovanje je imelo svoje meje. Kmaló so se starih, opešanih in oslabelih ljudij naveličali; čemu živé taki, so si mislili, ki nam nič ne koristijo? Stare, bolehne ljudi so morili ali v vodo pometali. Modri Katon pravi: „Starci naj se odstranijo, kakor se odpravi ostareli vol, obrabljeno orodje, staro železo!“ ... Reveži, rokodelci, delavci so bili zasmehovani, zaničevani, sovraženi, zatirani!

ε) Nad vse hudo pa se je godilo premaganim, podjarmljenim, tako da je nastala prislovica: „Gorje premaganim“, zlasti pa še sužnjim bodisi gledé njihovega ogromnega števila, ker en sam gospodar jih je imel od 2000—3000, bodisi gledé ostrosti, kakor se je z njimi postopalo! — Sužnji so bili ljudje, s katerimi so gospodarji smeli delati, kakor z živino ali drugim blagom! Morali so opravljati najhujša, najtežavniša dela. Od zgodnjega jutra do poznega večera so morali biti pri delu; nadzorniki so jim bili za petami, kateri so jih z biči priganjali k delu! In če je kdo le kaj malega pregrešil,

bil je do krvi tepen in bičan, dostikrat tudi na mestu umorjen! Žavoljo kakega majhnega pregreška enega samega je moralo dostikrat na stotine njegovih sosužnjih poginiti! — Zavoljo najmanjše napake je moral dostikrat suženj najhujše kazni občutiti. Rimljan Kato, katerega še celo čednostnega moža imenujejo, je svojega sužnja zavoljo neke malenkosti, celo v poslednji noči svojega življenja, in v trenutku, ko je prebiral Platonovo razpravo „o neumrjočnosti duše“, tako po obrazu bil, da mu je roka otekla! — Posebno hudo pa se je godilo sužnim ženskam. Imenitne gospe so imele po 200 služkinj, katere so morale vedno na njihova zbirčna povelja paziti in streči, pa tudi njihovo zamero grozno občutiti. Nosile so namreč te gospe ostra železna bodala pri sebi, in za vsako majhno napačico so suvale svoje sužnjice v prsi ali roke, da so bile vse krvave, tako da so bila dostikrat poslopja imenitnih ljudi zavoljo prelite krvi sužnjev bolj klavnicam kot palačam podobna! (Glej: „Das Leben Jesu u. der Apostel“ v. Dr. J. Bucher pag. 74—75.) — Semtertje so skušali sužnji tudi pobegniti svojim gospodarjem, ali se pa spuntati zoper njihovo samovoljno trpinčenje, — toda gorje jim potem! — Leta 73 pred Kristusom je poskusil tak punt Spartak; a ko je bil premagan, je bilo 6000 sužnjev na križ pribitih v dveh vrstah od Rima do Kapue! — Sužnje so morili po svoji volji in z njihovim mesom ribe redili! Grozno je slišati in brati, kako so ž njimi barantali, kupčevali, kakor z orodjem in živino, jih zvečer po hudem delu v podzemeljske, temne, nezdrave ječe zapirali, kjer si v železji ali prosti na slabi slami in ob slabi jedi niso mogli kdo vé kaj počiti! Pa kdo bi vam mogel vso strahoto sužnosti prav popisati, rečem le: Sužnost je bila sad paganstva ali nevere! O zares žalostni časi!...

d) Če je bilo pa medsebojno življenje paganov tako grozno, si pač sedaj lahko mislimo, kako je moralo biti zasebno, t. j. vsacega posamnika življenje, ker iz tega se izliva značaj skupnega življenja. Ne rečem, da bi noben pagan ne imel kake lepe čednosti nad seboj, saj Zveličar sam hvali kreposti nekaterih, in v evangeliju beremo marsikaj lepega o njih; vendar pa so bili taki le redki, ki so bili bolji kot paganstvo, bili so zvezde, razsvetljujoče temno, oblačno noč; premalo jih je bilo, da bi bili s svojim življenjem in deli kaj predrugačili svet! Sploh se je nad vsemi in posameznimi pagani kazala moč in oblast satana v dvojnem žalostnem pomenu, v povišanji in obožavanji samega sebe in v poživinjenji!

Kakor se je satan vzdignil zoper Boga, in s tem zapeljal tudi prva dva človeka, da bosta kakor bogova, tako si je res človek v svoji slepoti prilastoval vkljub vsej revščini, v kateri se je znašel, božje češčenje, kakor vidimo pri rimskih cesarjih, kateri so hoteli ne le po smrti, ampak tudi v življenji kot bogovi češčeni biti! Tu se vidi človeški napuh, prevzetnost, precenjenje samega sebe v paganstvu na vrhuncu, pravo posnemanje satana!

Na drugi strani pa vidimo človeka zopet v najhujšem ponižanji, v poživinjenji. To poživinjenje se je kazalo zlasti v požrešnosti, v nečistosti, maščevanji in neusmiljenji, v dopadajenji nad prelivanjem

krvi v vojskah, prepirih ali pa tudi za razveseljevanje, za kratek čas, po glediščih!

Omeniti hočem le memogredé ogromne zapravljivosti in požrešnosti nekaterih ajdovskih rimskih veljakov. Lukul je napravil obed, kateri je stal 12.000 gld.; umrl je v blaznosti zaradi svoje razuzdanosti; Tit Anij je zapustil vsled svoje nezmerne potratljivosti nad 41,200.000 gld. dolga, nek Apicij se je umoril zato, ker je preračunal, da njega bi kuhinja stala na leto nad 125.000 gld., kar se mu ni dosti zdelo! Tu se je jedlo in pilo, kar je najredkejšega in dražjega bilo mogoče dobiti: jeziki, grebeni nenavadnih ptičev z zlatom potreseni itd. Tu se je stanovalo le v silno dragocenih palačah, kopališčih... vozilo se na zlatih vozeh; oblačilo se v oblačila na 1000 vredna, samo po enkrat; domače orodje je stalo na 1000 gld. Tako je imel Cicero neko mizo vredno 12.000 gld., Julij Cezar dve, v vrednosti 120.000 gld. (Gl. Dr. Bucher 2. Lief. pag. 81.) — Zraven te strasti, požrešnosti in potrate je bila pa nečistost, kot druga lastnost poživljenja; o tej ne bom govoril, se ne spodobi. Tretja môra pa, katera je tlačila pagane, je bilo njihovo veselje nad prelivanjem krvi in njih neusmiljenje! — Kaj so počeli nad sužnji, ste že slišali! A skušali so še drugače svoje neusmiljenje pokazati in nasititi. Še celo ženske so imele to veselje, da so pustile med jedjo do krvi pretepati sužnje, ker tako se jim je jed bolj prilagla; rimski cesarji so bili kakor divje zveri, če so jih več pomorili, več so jih želeli še podaviti! — Tudi za kratek čas so se krvave igre, poboji vpeljevali v glediščih, na morji, kjer se je dostikrat na sto ljudi bilo in klalo, drugim na razveseljevanje, ali pa so se divjim zverim metali, na kar so ljudje ploskali! Ali ni to zares delo satanovo, kateri edini ima veselje nad pokončanjem, trpljenjem in pogubo ljudi?! — Glejte, taki so bili ljudje, in tako je bilo pred prihodom Kristusovim na zemlji!

II. Toliko lepše pa se je spremenilo obličje zemlje, ko je na-počila zarija krščanstva, ko je zasijala narodom luč prave vere, vere Kristusove, čegar rojstvo je današnji dan zvezda oznanila Modrim iz jutrove dežele.

Pa kaj nam je Odrešenik prinesel na svet?

1. Prinesel nam je rešenje od zmote in greha.

Pač so modrejši izmed nevernikov sprevideli in spoznali ne-spamet in neumnost malikovanja, a gotove resnice pokazati tudi niso mogli; spoznali so, da je svet v strašni temi in zmoti, pa prevideli so tudi, da niso v stanu pregnati te teme, da ne morejo najti resnice. Spoznali so, da maliki niso pravi bogovi, ali kdo je pravi Bog in kakošen je, tega tudi niso vedeli. Zastonj so premišljevali in se ubijali: od kod je človek, čemu je na svetu, in kaj bo po smrti z njim? „V pekočem dvomu sem živel, in v mučilnem strahu zopet umrjem, kam da grem, sam ne vem: o Bitje vseh bitij, usmili se me!“ tako

je zdihoval neki ajdovski modrijan na smrtni postelji! — Pa glejte! vsega tega nas je Kristus podučil. Sedaj ni treba, da bi bil človek učen, zadosti je, da zna le poglavitne resnice sv. vere, in že vé več, kakor so vedeli pred Kristusom največji modrijani. Sv. cerkev, kateri je Jezus Kristus izročil svoj nauk, uči že male otroke spoznati pravega Boga. Uči jih, da je en sam Bog, stvarnik nebes in zemlje in vseh ljudi; da smo ljudje tukaj na zemlji za to, da bi Boga spoznali, častili in po njegovi volji sveto živeli, in da nas po smrti čaka, ali večno plačilo v nebesih, ali večno pogubljenje v peklu! — O kolika sreča za nas, da vemo, da imamo v nebesih dobrega Očeta, kateri je naš stvarnik, kateri vé za vse naše potrebe, in kateri nam zmiraj pomagati hoče in more! Ako nas zadenejo težave in nadloge, v katerih si sami ne moremo pomagati in drugi ne, se vržemo pred njega na kolena, kateri nam vliva mir in tolažbo v naša srca, tako, da smo še kaj hujšega po njegovi sveti volji doprinesiti pripravljeni, dobro vedoč, da se njim vse k dobremu izide, kateri njega ljubijo!

Nadaljne posledice tega nauka so bile:

a) Kjerkoli se je oznanjeval pravi, živi Bog, so kmalu v prahu ležali ostudni maliki, njihovi tempeljni so postali prazni, in nikogar ni bilo, ki bi bil grozovite malikovalske daritve opravljal. Veličastne cerkve so se jele dvigati, v katerih se je čistil in molil pravi Bog, kot najčistejši Duh, v duhu in resnici. O kolik razloček med krščansko službo božjo in pagansko! Kako veličastno se glasi beseda božja iz svetega mesta! Kako neskončno sveta, veličastna je krščanska daritev nove zaveze, sv. maša — nasproti paganskim daritvam!

b) Kjerkoli se je razširila krščanska vera, so se zboljšale in spremenile bridke družinske ali medsebojne in zasebne razmere in življenje! Odpadle so sužnjim železne verige in okove; mož je videl v svoji ženi tovarišico, katera mu je od Boga dana na potu življenja; za otroke, reveže, bolehné, revne in stare ljudi se je jelo vse drugače skrbeti, kot v paganstvu; zakaj Kristusov nauk je podučil ljudi, da je en Bog stvarnik vseh ljudi, da imamo vsi enega Očeta, da smo vsi ljudje bratje, bratje vsi narodi!

c) Pa tudi v zasebnem življenji so se jele kazati lepe čednosti, o katerih se je paganstvu komaj sanjalo; vzrastle so prelepe evetlice ponižnosti, čistosti, usmiljenja in dobrotljivosti, ljubezni do sovražnikov, zatajevanja samega sebe, zmernosti in družih, s kratka: življenje posameznih je postalo vse drugo!

2. Pa Kristus nam ni prinesel samo pravo spoznanje Boga in naših dolžnost do njega, temveč tudi rešenje od greha. Z grehom

si je človek zaslužil večno pogubljenje, in sam bi se nikdar ne bil mogel rešiti peklenskega ognja, tudi noben angelj bi tega ne bil mogel storiti. Kristus pa, naš Bog, nas je s svojo daritvijo na lesu sv. Križa rešil večne pogube in z Bogom spravil; po njem smo postali zopet Bogu dopadljive stvari! O kako moramo zares veseli biti Kristu-sovega prihoda k nam!

Kristijani! slišali ste, kaj nam je Odrešenik prinesel na svet; prinesel nam je pravi nauk in vse milosti, po katerih postanemo zopet otroci Božji! O neprecenljiva sreča je za nas, da smo kristijani! Veselimo se te sreče in hvalimo zanjo Boga, pa glejmo tudi, da se je vredne storimo s tem, da razodete resnice sv. vere trdno verujemo in spoštujemo, pa tudi v dejanji spolnujemo, ker vera brez del bi bila mrtva, kakor je telo brez duše mrtvo! Kažimo v življenji, da ne tavamo več po temi nevere, ampak da smo v luči sv. vere, kakor nas opominja sv. apostelj rekoč: *Prikazala se je milost Boga Zveličarja vsem ljudem, katera nas uči, da se odpovejmo hudobiji in posvetnim željam, ter trezno, pravično, bogaboječe živimo na tem svetu.* (Tit. 2, 11—13.) *Vrzimo od sebe dela teme, ter ne živimo v požrešnosti in pijanosti, nečistosti in nesramnosti, v kregu in nevoščljivosti.* (Rim. 13, 13.) — In ker slednjič luč sv. vere še sedaj ni prisijala vsem narodom, molimo goreče za spreobrnjenje nevernikov in prosimo Boga, da se povsod razširi sv. cerkev s svojim božjim podukom in milostmi, da bi enkrat vsi prišli tje gori v nebeški Jeruzalem, kjer nam sveti prava luč našega zveličanja! Amen. Andr. Šimenec.

Prva nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Trije vzroki, zakaj da veliko kristijanov Jezusa ne išče.

Ko ga niso našli, vrnili so se v Jeruzalem in so ga iskali. Luk. 2, 45.

Trikrat v letu naj pride vse tvoje moštvo pred obličje Gospoda, svojega Boga, na mesto, ki si ga bo izvolil: o prazniku opresnih kruhov in o prazniku tednov in o prazniku šotorov. (V. Mojz. 16, 16.) Tako se je glasila božja zapoved v stari zavezi, vsled kate-
tere so morali vsi moški trikrat v letu, to je: o veliki noči, o bin-
koštih in o prazniku zelenih šotorov popotovati v tisti kraj, kjer je
bila shranjena skrinja zaveze, po dozidanju tempeljna toraj v Je-

ruzalem. Današnji sv. evangelij nam pa pripoveduje o Jezusovi mladosti, da je tudi on, ko je bil dvanajst let star, z Jožefom in Marijo šel v Jeruzalem na velikonočni praznik. Kakor sta pa v tej prigodbi Jožef in Marija izgled krščanskim starišem, kako da naj že z mladega svoje otroke s saboj v cerkev vodijo, ter jih učé moliti in božjo besedo poslušati, tako nam je Jezus izgled, kako naj božje zapovedi spolnujemo, ter Bogu in sv. cerkvi pokorščino skazujemo in veselje imamo nad tem, kar je nebeškega Očeta, nad molitvijo, božjo službo in božjo besedo. Jožef in Marija sta nam pa še posebno v izgled, kako da naj zgubljenega Boga s skrbjo in žalostjo iščemo, če smo tako nesrečni bili, da smo ga s storjenim smrtnim grehom zgubili. Ali vendar je veliko število tacihi kristijanov, ki jim zguba njih Boga in Zveličarja ne prizadeva čisto nič skrbi in nobene britkosti. Zato premišljujmo danes ob kratkem te žalostne vzroke, zakaj da dandanes veliko kristijanov ne mara Boga iskati, ne ga najti. O tem me zvesto poslušajte!

1. Da veliko kristijanov ne išče Boga, pride najprej od tod, ker jim manjka hrepenenja po njem. — Človek je od Boga in za Boga vstvarjen; otrok Božji je, in njegov cilj in konec je Boga gledati. K Bogu ima po smrti priti, kjer ga največje veselje čaka, in kjer se bo njegova vera spremenila v gledanje z obličja v obličje in upanje njegovo v večni vžitek, kjer mu je večna sreča in nepopisljiva radost prihranjena. Ker je pa človek za Boga vstvarjen, zato naj bi Boga čez vse ljubil in po njem največje hrepenenje imel, kajti le edini Bog more vse njegove želje in lakoto in praznoto njegovega srca nasititi. Gledé na to hrepenenje človeškega srca po Bogu rekel je Zveličar: *Ogenj sem prišel prinest na svet, in kaj drugega hočem, kakor da se uname?* Hotel je namreč v človeških srcih hrepenenje po nebeškem Očetu obuditi in njegovo prizadevanje merilo je na to, da bi slehrno sreč v ljubezni do Boga gorelo, kakor sveti apostelj Pavel tako lepo o sebi pravi: *Želim razvezan in s Kristusom biti*, ali kakor sv. škof in mučenik Ignacij na potu, ko so ga v Rim peljali, da bi ga ondi divjim zverinam vrgli, Rimljanom najprej piše, rekoč: *O, da bi že prišel čas, ko bom vržen med zveri!* *Želim si, da bi jih prav razdražene našel, naj bi me tembolj gotovo raztrgale, in da ne bi se mi zgodilo, kakor nekaterim svetnikom, da so te zveri pred njimi kar krotke in pohlevne postale in se jih niso hotele dotakniti.*

Tega hrepenenja po Bogu toraj manjka v krščanskih sreih, in zato mesto Boga le dobrot tega sveta iščejo; — iščejo bogastva, ki je negotovo in tisoč nesrečam podvrženo; — iščejo lepote, ki je minljiva, prijaznosti tega sveta, ki je brez stanovitnosti; nasitenosti mesenih slasti, ki nedolžnost ter mir in pokoj dobre vesti oropajo. In oh! koliko se ljudje péhajo, da svoji prevzetnosti in nečimurnosti ugajajo, da grlu in trebuhu in svojim počutkom strežejo ter se na duši in na telesu pokvarijo. V tem so vzlasti sedanji časi iznajdljivi in izbireni. Napolnjen je svet s tovarnami vsake vrste, z novimi stroji in iznajdbami; ali najti deželo pravega miru in zadovoljnosti jim ni mar. Dežele so preprežene z železnicami, ali ozka pot proti nebesom je prazna in opuščena; sapa, ogenj in voda, vse mora ljudem v porabo služiti, ali ne, da bi si nebesa pridobili, temuč, da bi zemljo posedli. Nevednost v krščanskih resnicah je velika, zato, ker se vse dušne in telesne moči le v grabežljivost, v vžitek in časne dobičkarije obračajo. Zadovoljni so ljudje z dobrotami tega sveta; zato se le za nje ukvarjajo in za njimi dirjajo; hrepenenje po Bogu pa se na stran odriva, in to je vzrok, da jih velika množica Boga ne išče, pa tudi vekomaj Boga ne najde.

2. Veliko kristijanom, da Boga ne najdejo, manjka drugič zatajevanja zavoljo Boga. *Kdor ni z menoj*, pravi Zveličar, *ta je zoper mene, in kdor z menoj ne zbira, ta raztresa*. In zopet drugod govori: *Ne morete Bogu in mamomu služiti*. S temi besedami se nam veleva, da naj Boga z nerazdeljenim srcem ljubimo. Ali to je ravno tisti kamen, ob katerem se svet spodtika, to je tisto razpotje, kjer jih brez števila na napačno pot krene. Radi bi Bogu služili, pa le, dokler ni težavno in počutkom nenasprotno; hočejo pa tudi svetu služiti, ker je ta služba večkrat prijetna in z dobičkom sklenena. Radi bi Bogu služili zavoljo plačila v nebesih, služili pa tudi svetu, ker jim veselje obeta. To je ogledalo veliko kristijanov v današnjih časih. — Zatajevati samega sebe, si marsikaj odrekati in marsikaj opuščati in marsikaj zoprnega trpeti in požirati zavoljo Boga, to je mesenemu človeku trda beseda. Toda pogledjmo Zveličarja v jaslih, ali nam ni ravno on izgled največjega zatajevanja? Zamenjal je nebesa z zemljo ter jasli in križ s sedežem svojega veličastva. Nizek in ubog je postal, da bi se mi po njem povišali in mi po njem obogateli, in vse to za tega del, da nam je izgled zapustil, hoditi po njegovih stopinjah. Vendar pa kako za njim hodimo? Kristus nam pravi: *Kdor očeta in mater, brata ali sestro, hišo ali svoje imetje bolj ljubi od mene, ta mene ni vreden*. Mi na-

sproti svojim prijateljem za ljubo ali zavoljo malega časnega dobička dolžnosti do Boga, resnico in pravico, molitev ali božjo službo opuščamo, in godi se nam, kakor onim povabljenim v evangeliju, ki so se zapored izgovarjali, eden da je volov, drugi da je pristavo kupil, tretji se oženil, da toraj nihče nima časa priti na svatovščino. Od tod pa, ker tega zatajevanja, odrekovanja in pritrgovanja zavoljo Boga manjka, pride, da jih tudi tako malo Boga najde, zato tako malo k Jezusu pride.

3. Da tako malo kristijanov Jezusa išče in najde, poslednji vzrok temu je ta, ker jim manjka vztrajnosti ali stanovitnosti na potu proti Bogu. — Kristus pravi: *Kdor stanoviten ostane do konca, bo kronan.* (Mat. 10, 22.) In sv. Brnard tako lepo piše rekoč: *Brez stanovitnosti borilec ne doseže zmage in zmagovalec ne palme.* Učimo se danes te vztrajnosti od Jožefa in Marije, kako da sta ona dva Jezusa iskala. Ko so prazniki minuli, prešla sta dan hodá, pa ga pogrešita in med tovaršijo ne najdeta. Zato se vrneta zopet nazaj po dolgi poti v Jeruzalem, ondi vse mesto preiščeta in ne mirujeta poprej, dokler ga tretji dan ne najdeta v tempeljnu med učeniiki. Kako je pa z nami? ali tudi mi, kadar po grehu Jezusa zgubimo, noč in dan tekamo, si noč in dan miru in pokoja ne damo, da bi po Jezusu vpraševali in ga iskali? O kaj še! Veliko kristijanov, kakor nas skušnja uči, je taci, ki leto in dan Jezusa ne iščejo, akoravno so, komaj od spovednice prišedši, ga že s smrtnim grehom zgubili. Drugi pa se za malo časa greha in priložnost vanj ogibljejo, kmalu pa so trdni sklepi omajani in pozabljeni, pregrešne tovarišije se zopet obiskujejo in obžalovane pregrehe zopet doprinašajo; povsod manjka stanovitnosti in trdne neupogljive volje, kateri edini je krona večnega zveličanja obljubljena.

Bere se v starih bukvah, da so na nekem morskem skalnatem otoku prebivale čudne pošasti, katere so pa s svojim prelepim petjem memogredoče brodnike vselej k sebi privabile, in jih potem požrle. Imenovale so se pošasti — Sirene. Neki modri mož pa, Ulises po imenu, je svojim brodnikom, ko so se imeli memo tega morskega otoka peljati, z voskom ušesa zamašil, da tega petja niso slišali in so vsled tega naprej jadrali. Ravno tako, ljubi moji! so vsi vabljivi glasovi v greh, naj prihajajo od sveta, ali od naše poželjivosti ali od hudobnega duha, enaki lepemu petju morskih pošast Siren, ali konec vseh teh vabljivih pesem, kdor jih posluša in za njimi gré, je večno

pogubljenje. Zato je tudi nam potreba, da si pred njimi ušesa zamašimo, ter v svojih trdnih sklepih do konca stanovitni ostanemo, ker le stanovitnost do konca nas popelje v nebesa k Jezusu! Amen.

Matija Torkar.

2. Mladost! — glej svojo velikost!

Luk. 2, 52.

Vvod. Skrivnosti polna je današnja evangelijska dogodba, ko se je Jezus Kristus na skrivnem ločil od Marije in Jožefa ter po njunem odhodu ostal še v Jeruzalemu, ter se uvrstil v tempeljno med učenike. Ne trudimo se, poizvedovati, za kaj je Jezus—Bog napravil to žalost in skrb Mariji in Jožefu, ker so nam na zemlji neumljiva skrivnostna dela božja; ali toliko bolj pazljivo obrnimo svoje misli h koncu te evangelijske dogodbe, ki pravi, da je *Jezus rastel v modrosti in starosti in v milosti pri Bogu in pri ljudeh*.

Ta Jezus, ki je rastel . . ., je pozneje rekel: *Izgled sem vam dal, da tudi vi storite, kakor sem jaz storil* (Jan. 13, 11); in s temi besedami je odkazal človeku, sosebno mladini, odločno in jasno, naj v svojih mladih dneh hodi za njim. Kakó naj pa živi mladina, da bo hodila za Jezusom? Dovolite, dragi v Gospodu! da se danes kaj malega pomudimo pri odgovoru tega vprašanja in podam vam trojne misli, ki so zmožne, kristijana voditi za Jezusom.

Izpeljava. I. Prva misel: Človek sem! — Kaj pa hoče to? To pravi: Podoba božja sem. Ta podoba božja se razodeva v tem, da imam :

a) um, s katerim se učim, spoznavam dobro in hudo; *vstvaril njima je učenost duha, z občutljivostjo je njuno srce napolnil, in jima je pokazal dobro in hudo*. (Sir. 17, 6.) — Čemu pa sem dobil um od Boga? *To je večno življenje, da spoznajo tebe, samega pravega Boga in Jezusa Kristusa, katerega si poslal*. (Jan. 17, 3.) — Obračaj tedaj um po volji božji, ker si njegov;

b) voljo, prosto voljo, po kateri se morem odločiti za dobro ali slabo; *premisi, da sem ti postavil pred oči življenje in dobro, in nasproti smrti in hudo*. (V. Moz. 30, 15.) In čemu naj jo rabim? *Izberi si tedaj življenje*. — Hudobni angeli, Kajn. . . Takó nikar, ampak hvaležen Bogu za prelepi dar — prosto voljo, obračaj jo po njegovi želji.

II. Druga misel: Kristijan sem! — Po sv. krstu me je sprejel Bog Oče za svojega otroka in tako sem:

a) stopil z Jezusom v neko bratovsko zvezo, ker je on Sin Boga Očeta. In kaj hoče to? Kako naj vsled take zveze sedaj živim?

In odgovarja mi ta moj nebeški brat Jezus: *Zgled sem vam dal, da . . . , tedaj: brat kakor brat!*

Egiptovski Jožef in bratje! . . . Ah! kakó boli dobrega Jožefa hudobija njegovih bratov! Potoži očetu! . . . Tudi tvoj brat Jezus bo tožil, ako boš hodil njegovi nasprotuo pot, svojo pot, kajti: „*Ecce quam bonum et jucundum habitare fratres in unum*“;

b) stopil kot brat Jezusov tudi v enako zvezo z njegovo materjo Marijo. Otrok Marijin sem tedaj! Kaj hoče, kaj me to uči? Glej današnji evangelij. Glej na Marijo! Ona išče, povprašuje, žaluje, joka za Sinom, ki ga je zgubila. Ako bi ti živel hudobno, zgubil bi se svoji materi Mariji in tudi po tebi bi Marija . . . Nikar tedaj ne žali svoje dobre Matere v nebesih! Oh, stori ji to veselje, da se ji daš zopet najti . . .

III. Tretja misel: Dedič nebeškega kraljestva sem! to je, kot brat Jezusov imam dobiti in ž njim skupaj uživati vse njegove dobrate; *vse moje je tvoje!* (Jan. 17, 10.)

a) Ali pa moram dobiti svojo dedščino nebeško, ali jo lahko tudi zapravim? — Zgubljeni sin . . . vse zapravi. Tako tudi ti lahko vse zgubiš, ako svojega nebeškega Očeta zapustiš. Da, lahko rečem: „vse zgubiš“, kajti nobena druga zguba se še primerjati ne sme tej strašni zgubi, ako si pravico do nebes zapravil . . . Zgubljeni sin je milo objokoval svojo nesrečo; tudi ti ne moreš najti dovolj solz, koliko si zgubil, ako si nebesa zgubil. Pomisli, kaj si prej bil, kaj zdaj. *Vse moje je tvoje.* . .

b) A ko se zgubljeni sin ves skesan povrne, ga spet oče vsprejme za svojega ljubega sina, mu dá novo obleko, prstan (sinovske pravice), napravi mu veselico . . . Tudi ti, mladi grešnik! še lahko nazaj dobiš sinovske pravice; toda le po poti prave pokore in resničnegaboljšanja . . .

c) Toda vedi, le na zemlji, v deželi vojskovanja in zasluženja ti vedno sije solnce božjega usmiljenja; ne takó pa v večnosti; (*ex inferno nulla redemptio!*)

Konec. Zatoraj rečem k sklepu: Človek, kristijan, dedič nebeškega kraljestva! nikar ne zabi svoje velikosti in njene vrednosti, zlasti, ti mladenič in dekle, v najlepši dóbi svojega življenja. Ponosen bodi zarad tako vzvišene časti in prednosti. In temu svetemu ponosu naj bo vsikdar primerno tudi tvoje vedenje, da boš kdaj vreden priti k Bogu, od katerega si izšel.

Janez Kobilica.

Praznik Imena Jezusovega.

Veličastvo presvetega Imena Jezusovega.

Dano mu je bilo ime Jezus.

Luk. 2, 21.

Znano vam je, da je božje Dete osmi dan po rojstvu pri obrezovanji prejelo ime Jezus. A takrat, novega leta dan, obhaja sveta cerkev bolj spomin obrezovanja Gospodovega, ne toliko njegovega imena. Ker pa obsega to ime veliko lepega, spodbudnega in zveličalnega, zato so ga bogoljubni kristijani vže od nekdaj pristrčno čistili; vže sv. Brnard je s svojim redom slovesno praznoval njegov god. Slednjič je papež Inocencij XIII. uslišal prošnjo bogoljubnih duš — izročeno mu po cesarju Karolu VI. — ter zapovedal, naj se god presvetega Imena Jezusovega drugo nedeljo po sv. treh Kraljih praznuje po vsem katoliškem svetu; in papež Pij VII. pa je to praznovanje raztegnil na vso osmino, da vsak kristijan lahko prejme pod navadnimi pogoji popolni odpustek.

Sveta cerkev namreč želi, da bi vsi njeni otroci okusili čudovito, blagonosno moč tega sladkega imena. In ko se v tej osmini zbiramo k češčenju tega imena, to češčenje sevê ne velja črkam ali podobi njegovi, dasi se tudi v to na altarji spoštljivo oziramo — ampak naša molitev velja onemu, kogar zaznamova to sladko ime. Saj je v imenu „Jezus“ vse zapopadeno, kar je Gospod za nas storil in trpel, česar potrebujemo v življenji, v smrti in v večnosti. Skratka, ime „Jezus“ obsega ves evangelij. Današnji praznik zbere takorekoč posamne žarke ljudomilega delovanja Gospodovega v celotno zvezdo, ki ima napis „Jezus“, da bi se vanjo zaupljivo ozirali verniki ter pod njenim vodstvom dospeli v nebeško domačijo. Da je temu res tako, se bote prepričali, ko vam opišem: veličastvo presvetega Imena Jezusovega.

Res, da noben jezik ni v stanu vsega o njem izreči, a že to, kar sveti učenci pripovedujejo, je pripravno napolniti nas s svetim spoštovanjem.

Čudovite lastnosti ima nad seboj ime „Jezus“. Da je Sin božji tu na zemlji prejel to ime, to ni le zgolj domislek njegove blažene Matere ali sv. Jožefa, ne, to ime je iz nebes, ne izvira od ljudi, nego od Boga samega. Ime Jezus je pred vsem

1. božje ime. In kdo drugi bi bil imel pravico temu Detetu dati ime, ali kdo bi bil bolje vedel življenje in dejanje Odrešenikovo

okleniti tudi v primerno ime, kakor ravno Oče nebeški? Ozuanil pa je svetu to ime po enem najvišjih nebeščanov, po nadangelu Gabrielu, kateri po božjem povelji Devici Mariji govori: *Glej, spočela boš v svojem telesu in rodila Sinu in imenuj njegovo ime Jezus.* (Luk. 1, 31.) Enako reče angelj tudi Jožefu: (Marija) *bo rodila Sinu in imenuj njegovo ime Jezus: on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov.* (Mat. 1, 21.) In od tistega časa to božje ime razveseljuje zemljo in nebo.

2. Iz tega sledi, da je tudi najsvetejše ime, saj obsega vso svetost in je studenec, kjer zajema človeštvo svoje posvečenje. To ime je tolikanj častito in hvalevredno, da ga more le kristijan napolnjen z duhom pobožnosti in bogaboječnosti spodobno in brez zagrešenja izgovarjati, kar potrjuje sv. Pavel (1. Kor. 12, 3.) rekoč: *Nobeden ne more reči: Gospod Jezus, kakor le v sv. Duhu.* Blagor mu, kdor ga tako izgovarja, deležen bo njegovega vpliva, ker

3. ime Jezus je ob enem tudi posvečevalno ime. Naše najmanjše delo, celó vsakdanja opravila posvečuje in jih stori zaslužna za večnost, ako jih izvršujemo v tem imenu. Zveličar sam nam je porok za to, ko pravi: *Kdorkoli dá piti kozarec vode v mojem imenu, povem vam, ne bo zgubil svojega plačila.* (Mark. 9, 40.) Zato po pravici opominja apostol (Kol. 3, 17.): *Vse, karkoli delate z besedo ali v dejanji, vse storite v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa, in zahvalite Boga in Očeta po njem.*

4. Ime Jezus je čudovito ime. Že v stari zavezi se je v raznovrstnih podobah obrisovalo življenje in dejanje obljubljenega Mesije. Prerok Izaija (9, 6.), ki je gledal v duhu rojstvo Odrešenikovo, vsklikne: *Dete nam je rojeno, in Sin nam je dan, in imenuje se Prečudni, Svetovalec, Bog, Močni, Oče prihodnjih časov, Poglavar miru.* Ali vsa ta in druga imena, ki mu jih dajejo sv. očaki in preroki, so le plameneči žarki, ki svetlijo iz edinega imena Jezus in se zopet v njem strinjajo. Kajti v tem imenu je v kratkem zapopadeno vse, kar je Sin božji v naše zveličanje učil, storil, trpel. Zato je po pravici že psalmist (8, 1.) vskliknil: *Gospod, naš Bog, kako čudovito je tvoje ime po vsej zemlji!* In zato apostol (Filip. 2, 9.) piše: *Bog ga je poveličal in mu je dal ime, ki je čez vsa imena, da se v imenu Jezusovem pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in vsak jezik naj spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.*

5. Že to nam naznanja, da je ime Jezus najmočnejše ime. Gospod sam je pred svojim vnebohodom slovesno zatrdil neiz-

rekljivo moč svojega imena proti učencem rekoč: *V mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali, in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo, in na bolnike bodo roke pokladali in bodo zdravi.* (Mark. 16, 17.) Ta obljuba se je koj spolnovala, že ko je Peter hromovega pri tempeljnovih durih ozdravil rekoč: *V imenu Jezusa Kristusa Nazareškega vstani in hodi!* (Dj. ap. 3, 6.) In sto let po smrti Gospodovi se sklicuje sv. Justin v dokaz za resničnost krščanstva na neovrgljive dogodke, da so kristijani s samim klicem najsv. imena izganjali hudobne duhove. — To ime res vse premore v nebesih in na zemlji. Zato nas Zveličar sam spodbuja k zaupanju v to ime, ko pravi: *Vse, karkoli bote Očeta prosili v mojem imenu, vam bo dal.* (Jan. 16, 23.) Naj mi svoje prošnje zapečatimo z njegovim imenom, potem nam Bog, ako le ni zoper naš dušni blagor, ne boče ničesar odrekel.

6. Ime Jezus je milostipolno ime, ker podeljuje vsem zakramentom njih moč. Zato je Peter klical judom: *Slehnri izmed vas daj se krstiti v imenu Jezusa Kristusa v odpuščenje svojih grehov; in bote prejeli dar sv. Duha.* (Dj. ap. 2, 38.) In te neprecenljive milosti nam deli Jezus po sv. zakramentih kakor po vodotočih; kdor jih je potreben, naj pride in se naj napije, pa ne bo žejal vekomaj. Zato se sv. zakramenti delijo vernikom v imenu Jezusovem, ker tu je središče vseh blagrov, kakor piše Origen: „Ne eno samo blago, ampak vsa bogastva ima Jezus v sebi. Življenje je blago, a Jezus je življenje; vstajenje je blago, Jezus je vstajenje; luč je blago, Jezus je luč svetá.“

7. Jezus je zdravilno ime. Sv. Vincencij Fererij pravi: *To ime ima trojno moč: zoper dušna, telesna in časna zla.*

Misli toraj ali zdihni pri vsaki skušnjavi: „O Jezus, pomagaj!“ in ona bo zginila. Če kot vojščak v boju stojiš, reci: „Jezus!“ in moči ti ne bodo opešale. Če si sam, in ti sovražniki od vseh strani pretijo . . . kliči: „Jezus!“ in rešen boš. Tudi zoper nevihto naredi križ s klicem imena Jezusovega, in ti ne bo škodovala. To ime je pomoček zoper vse nevarnosti. In sv. Brnard prav lepo piše: *To ime je zdravilo zoper vse dušne bolezni, v zdravilo je naših nadlog, pomiruje silno jezo in hudo poželjivost napuha, hladi skeleče rane, gasi žejo lakomnosti, kroti naše strasti in mesene želje.* Blagor mu, kdor v svojih zadregah tu išče pomoči, obranil se bo čilega na duši in na telesu.

8. Ime Jezus je sladko ime. Naše življenje ima veliko grenkosti, ki jih mora skoro vsak okušati, in katerih ne more nič drugega

osladiti, nego le vera v Jezusa, upanje v Jezusa, ljubezen do Jezusa. Vse grenkosti časnega življenja lahko v tri združimo, namreč v nepokoj slabe vesti, v razne telesne in dušne bolesi in naposled v smrt. To trojno grenkost mora slednji človek okušati, kralj kakor berač; zakaj kdo je brez grehov? kdo brez trpljenja? kdo uteče smrti? In zoper vse te britkosti je edino zdravilo sladko ime Jezus.

Če pekoča vest gloje človeku sreč, če ga tlači breme zadolženja, če ga greh preganja po vseh stopinjah — kaj mu more pomagati? Le vera v Jezusa. Vso grenkost slabe vesti presladko ime v nebeški mir spremeni. Sicer je še mnogo nadlog, katere tudi pravičnega tarejo. So dušna trpljenja in telesne bolečine, bolezni, zgube, preganjanja. Grenek kelih, ki ga morajo piti Adamovi otroci. Ali ga ni s čem osladiti? Odkar je Kristus trpel, postalo je trpljenje sladko vsem, ki Jezusa ljubijo. To je moč presladkega imena njegovega. — In kakšno moč še le razodevlje ob smrtni uri! Za umirajočega je vse, kar vidi in sliši, kar je v njem in krog njega, boleče in grenko — le ena sladčica še ostane verniku: ime Jezus, ako ga z zaupanjem kliče, zginejo strahovi pred smrtjo, ker po njem se duša grehov očisti in bo truplo obujeno ob dnevu vstajenja. Pač prav ima toraj sv. Brnard, ko piše: *da je ime Jezusovo méd v naših ustih, luč v naših očéh in slast v naših srcih.*

9. Ime Jezus je tolažbepolno ime. V resnici je za kristijana, *kakor razlito olje* (Vis. p. 1, 1.), ker nas spominja na vse dobrote, ki smo jih od Odrešenika prejeli ali jih še upamo. Grešnik se spominja pri izrekanju tega imena dobrega pastirja, ki zgubljeno ovco išče ter jo nazaj nese k čedi; usmiljenega Samarijana, ki je z nebes stopil doli ter oropanega posadil na svojo živinico in preskrbel za-nj v gostilnici; dobrega očeta, ki je zgubljenega sina ljubeznivo sprejel; misli na rešnjo Kri, katero je tudi za-nj pretakal Gospod. Za ranjeno sreč grešnikovo je pač ni večje tolažbe. — Pravični pri tem imenu misli na najboljšega in zvestejšega prijatelja, milega očeta, najmogočnejšega varuha, na zaklad svojega srca, na zastavo prihodnje sreče . . . In kaj bi bilo za-nj tolaživnejšega, kot to ime?

10. Ime Jezusovo je pa tudi strahovito ime, kakor pravi sv. pismo: *Sveto in strašno je njegovo ime* (Ps. 110, 9.), ker je ime sodnika vseh angeljev in ljudi. To grozno moč nam spričuje sv. evangelij, kako so se namreč hudobni duhovi v obsedenih bali pričujočnosti Jezusove in so že od daleč kričali: „Zakaj nas prideš trpinčit; saj vémo, da si Kristus, Sin božji!“ (Of. Mark. 1, 25; Luk.

8, 28.) Od te moči nam pripoveduje cerkvena zgodovina, kako je ime Jezusovo, ki so ga prvi kristijani izgovarjali nad obsedenimi, kakor ognjena žrjavica prepekalo hude duhove, da so zavoljo nestrpljivih muk kar zbežali. Zato pravi sv. Gregor Nacijanski: *Peklenški duhovi trepečejo še zdaj, če se izgovarja ime Jezus*. To strašno moč njegovega imena bodo enkrat občutili vsi hudobni in brezbožniki, kadar bo ljubeznivi Zveličar, ki je prvič prišel vse zveličat, drugič prihajal sodit žive in mrtve. — Ko gré Savel proti Damasku srda kipeč zoper kristijane, se kar oslepljen zgrudi, ko zasliši glas: *Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš!* In vendar še ni bil prišel kot sodnik Savlov, nego le, da bi ga zmote obvaroval in spreobrn timer. Kaj še-le bo, kadar pride v nebeškem veličastvu s svojimi angelji sodit žive in mrtve — kakšen strah za brezbožnike, ko bodo zagledali njega, ki so ga s svojimi grehi in s puščicami zasramovanja prebadali!

11. Ime Jezus je slednjič zveličalno ime, saj to že samo na sebi zaznamova, namreč: Odrešenik, Zveličar. Le on more podeliti odrešenje in zveličanje. Le Jezus more rešiti vezi, s katerimi je človeštvo zvezano, namreč zmote in greha. Kajti le on je resnica, le on kot Sin božji ima moč grehe zbrisati in nas v resnici dobre storiti. Le dobri pa more zveličan biti. In če bi kdo utegnil reči: Le pošteno živi in boš zveličan! se mora odgovoriti: Ali se moreš poštenega imenovati, ako te Jezus ne prerodi s svojo milostjo, ljubeznijo in vero? Zato piše apostelj (Dj. ap. 4, 12.): *V nikomur drugem ni zveličanja. Zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mogli zveličani biti.*

Dragi moji! če prevdarimo že te kratke poteze, ki smo jih načrtali o lepoti ali veličastvu sv. imena Jezusovega, ali ne bomo prešinj eni globokega spoštovanja, velicega zaupanja in žarnega čestčenja do presladkega Imena? Nikdar ga ne zlorabimo in ne onečastujmo! Ne skrunimo najsvetejšega imena z besedo, da bi ga pri vsaki ničvredni priliki, ali celó v jezi izrekovali in takorekoč v kletev obračali. Ne skrunimo najsvetejšega imena v dejanji z grehom, s katerim se Jezusov učenec najbolj nevrednega stori imena svojega Učitelja. Nasprotno goreče častimo Jezusovo sladko ime z besedo in dejanjem ter v vseh svojih dušnih in telesnih zadregah vselej zaupljivo zdihn timer to mogočno ime, da se tudi nad nami spolni obljuba aposteljnova: *Kdor koli kliče ime Gospodovo, bo zveličan.* (Rimlj. 10, 13.) Amen.

Ant. Žlogar.

Tretja nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Hočem, bodi čist!

Mat. 8, 3.

Gospod Zveličar je bil ravno končal svojo imenitno pridigo na gori, katero je govoril kakor tak, ki ima oblast, da se mu je čudilo mnogoštevilno ljudstvo, ki ga je poslušalo. A potrdil je tudi svoje besede s čudovitimi dejanji, kakor spričujeta koj čudeža, ki ji je storil, ko je z gore šel ter se podal proti Kafarnavmu. Med potjo namreč je ozdravil gobaveca in stotnikovega mrtvoudnega hlapca. Kako čudovito. Komaj gobavec poprosi: „Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti“, in mili Jezus stegne svojo roko, se dotakne gobaveca ter reče: *Hočem, bodi očiščen!* — je bil kar čist od svojih gob.

Ta dogodba je še bolj podučljiva za nas, ako jo premišljujemo z višjega, duhovnega stališča. V gobavecu namreč spoznamo podobo svoje lastne grešne omadeževanosti, v Kristusu pa nasproti podobo brezmadežne svetosti, in kakor takrat gobavecu, tako se zdaj v višjem smislu vsakemu izmed nas razlega povelje Gospodovo: *Hočem, bodi čist!* Izraz volje božje je, da naj bodemo popolni, kakor je Oče nebeški popolen, t. j. naj homo čisti, pobožni in sveti, kakor to zahteva podoba božja v nas. Tega pa nas spominja ravno ta klic Gospodov: *Hočem, bodi čist!* kar bomo zdaj premišljevali.

1. Mi moramo biti čisti in sveti. Da ne sme biti drugače, nam dokazujejo naslednji premisleki.

α) Bog je zgolj svetost; nebrojni angelji neprenehoma to potrjujejo pred njegovim tronom pojoč: *Svet, svet, svet je Bog vojskinih trum*. Njegova čistota ne vstrpi ni najmanjšega madeža; niti senca kacega greha se mu ne sme bližati. Nemogoče je, da bi kedaj spregledal, kar nasprotuje njegovim božjim lastnostim. Ko so se toraj angelji z nepokorščino omadeževali, jih je Bog treščil iz nebes v peklenski brezen; ko se je človek s prvim grehom omadeževal, ga je spodil iz raja; ko se je človeški rod o Noetovi dôbi onečastil z grdimi pregrehami, ga je v občnem potopu pokončal in vso zemljo očedil v vodi; ko so petera mesta zabredla v nagnjusne nesramnosti, jih je požgal z žvepljenim ognjem. In če tudi prizanašljivost božja včasih dolgo dopušča onečastenje v svojem stvarstvu, vendar ostane resnično: Nič, kar je nečistega, ne bode obstalo in ne more obstati pred Gospodom.

β) Kristus Gospod je vidni odsvit te svetosti božje; v njem ga ni najti madeža. V svojem človečanstvu nam je dal zgled, kateremu moramo slediti; s svojo besedo in s svojim obnašanjem nam kliče: Jaz sem svet, tudi vi bodite sveti! — Kristus nas opominja po svojem apostolu (Pet. 1, 15.): *Po njem, kateri vas je poklical in je svet, tudi vi v vsem svojem obnašanju sveti bodite!* In nikoli ne neha po svoji sv. cerkvi prositi nas, da se neomadeževane ohranimo pred njegovimi očmi. — Pomislimo še nadalje:

γ) Imamo neumrljivo dušo, ki je podoba Stvarnikova, sestra Odrešenikova, nevesta sv. Duha. Kdo bi trdil, da bo ta Stvarnik dopustil svojo podobo valjati po blatu? da bo ta brat pri onečastenji svoje sestre, naše duše, neobčutljiv? da bo božji ženin, sv. Duh, dopustil omadeževati svojo nevesto?

δ) Imamo telo, ki je, akoravno slabotno, po sv. krstu ozaljšano za tempelj božji; naša telesa so svete posode, da hranijo vsled sv. obhajila Telo Kristusovo; da, mi smo po besedi apostolovi udje telesa Kristusovega. Ali bi mogel Bog dopuščati, da bi se njegov tempelj oskrunjeval, posvečene posode njegove onečastovale, njegovi udje omadeževali? — In če se je zoper njegovo voljo to zgodilo, ali se ne podviza sv. cerkev to popraviti in telo še ozaljšati, preden ga položi v grob, da bi moglo kedaj častljivo spremenjeno vstati! Zato mazili v zakramentu sv. poslednjega olja glavne čute človeškega telesa, ki je po božji naredbi povzdigneno k toliki časti.

Tako, dragi kristijani, nas k čistoti in svetosti opominja visoki namen našega telesa, plemenitost naše duše, beseda Kristusova in njegov zgled, božja svetost in čistota. Vse to nam kliče: *Hočem, bodi čist!*

Toda postoj, dragi moj! vprašaj se: Kje je čistota, brezmadežnost, nedolžnost, brez katere ne moreš obstati pred obličjem Gospodovim? Kaj je med ljudmi pogostneje nego greh in hudobija, in med vsemi pregrehami skoro najpogostnejša ona, ki se imenuje ravno nečistost? Koliko kristijanov je nečistih v mislih, željah, besedah, dejanjih, in tako sramoto delajo Bogu svojemu Stvarniku, sramoto Kristusu svojemu bratu, sramoto sv. Duhu svojemu posvečevalcu. Ni treba dalje razkrivati podobe grdih grešnih gob, ki razjedajo človeštvo. Komur je ljubo lastno izveličanje, posluša naj povelje božjega Učenika: *Hočem, bodi čist!*

2. Ta zapoved velja vsaki starosti, vsakemu stanu in vsem okoliščinam. Tukaj ni nobene izjeme.

α) Kristus pred vsem kliče vam, mladeniči in dekleta, ki ste dozdej svojemu Gospodu ohranili jasno oko in srce: *Hočem, bodi čist!* Bežite pred strupeno sapo spačenega sveta. S strahom vas naj navdaja vse, kar se bori zoper to sv. čednost, naj si bo misel, želja, podoba, oseba, družba . . . Sovražite greh, pred vsem oni, ki se zove nečistost, naj se vam še tako prikupuje! Lepšega zaklada za časnost in večnost nimate, kakor je čisto srce, kakor vam potrjuje sv. pismo (Modr. 4, 1.): *O kako lep je čist rod v svoji svetlobi! kajti neumrljiv je njegov spomin, pri Bogu in pri ljudeh je v časti.*

α) *Hočem, bodite čisti!* kliče Gospod vam, zakonski možje in žene, ki ste dozdej zvesto držali svojo zvezo. Hočem bodite čisti in prosti vsega, kar zakonsko ljubezen slabi, kar medsebojno zaupanje spodkopava, kar ruši zlogo družinskega življenja. Ne zgrešite nikoli vzvišenega namena sv. zakona, da si medsebojno pomagata k večji popolnosti. Vam kliče sv. apostol Pavel (Hbr. 13, 4.): *Častitljiv bodi zakon v vseh rečeh, in zakonska postelj bodi neomadežana.*

Hočem, bodite čisti! — velja vdovcem in vdovam, da brezmadežno še preživite leta, katera vam je odločila božja previdnost. Vam kliče apostol (I. Tim. 5, 5.): *Katera je res udova in zapuščena, naj upa v Boga in naj prebije v molitvah in prošnjah noč in dan. Zakaj katera v sladnosti živi, je živa mrtva.* Vdovei in vdove, imejte pred očmi prelepi zgled starega Simeona in Ane, da bote jednako oblagodarjeni mogli kedaj zatisniti trudne oči.

γ) *Hočem, bodite čisti!* kliče vam, očetje in matere, ki imate še Boga pred očmi. Hočem, bodite čisti in prosti lastnih in tujih grehov, kajti vam ni skrbeti samo za-se nego tudi za podložne. Sami živite spodbudno in sramožljivo, a skrbite tudi za čednostno življenje svojih otrok in poslov, kajti tudi za te bote kedaj odgovor dajali. Glejte ga stotnika v današnjem evangeliji, kako mu gre k sreči bolezen in smrtna nevarnost njegovega hlapca, ne miruje prej, dokler mu ne zadobi zdravja pri milem Jezusu . . . Koliko bolj mora vam biti pri sreči dušno zdravje ali pa dušna smrt vaših otrok in poslov, da bote kedaj mogli reči Sodniku: *Nobenega teh, katere si mi izročil, nisem zgubil.*

δ) *Hočem, bodite očiščeni!* kliče Gospod vsem, kateri so omadeževani s smrtnimi grehi. To so pravi gobavei v družbi človeški, ki so tudi zanjo nevarni, ker je ta gobava bolezen nalezljiva, kužna za dušo in telo. Tem kliče: Očistite se hitro, osnažite se brez odloga, ne grešite več na potrpežljivost in usmiljenost božjo, kajti *hitro pride njegova jeza in ob dnevu maščevanja vas bo razdejala.*

ε) *Hočem, bodite čisti!* kliče tistim, ki so sicer prosti smrtnih grehov, a se za male grehe dosti ne zmenijo. Hočem, da ste čuječi in skrbni, ker bi vas hudobni duh kmalo pahnil v večje grehe, saj sv. pismo (Sir. 19, 1.) govori: *Kdor se za malo ne zmeni, se pogloma pogubi.*

ζ) *Hočem, bodite čisti!* kliče onim, ki se sicer ogibljejo smrtnih in malih grehov, ki pa svojih natornih nagnenj in strasti dovolj ne krotijo, kajti te jemljejo ceno sicer hvalevrednim dejanjem in čednostim. Kdor ne gospoduje čez svoja nagnenja, bo kmalo padel v njihovo oblast in ga bodo omadeževala. — Komur manjka čistega namena pri njegovih sicer dobrih delih, kdor ima zgolj posvetne nagibe pri svojem dejanji in nehanji, ta zida poslopje svoje čednosti na pesek in prvi vihar skušnjav je utegne podreti.

Kako bo z menoj? bo po vsem tem zdihnil marsikateri, komur vest očita, da ni dovolj čist, če tudi ni ognjušen z nečistostjo, pa ga je ranilo dokaj drugih grehov, ko se spominja določne besede Gospodove: *Nič omadeževanega ne pojde v nebeško kraljestvo.* (Raz. 21, 27.)

Ker vsem velja klic Jezusov: *Hočem, bodi čist!* je zdaj vprašanje:

3. Kako bomo snažni postali, kako zanaprej čisti ostali pred Gospodom?

α) Sleharni izmed nas, dragi kristijani, vé, da se sam ne more očistiti, kakor se ni mogel gobavec v današnjem evangeliju. Slišali ste, da se je obrnil do Jezusa; tudi mi moramo tako storiti, stopiti k Zveličarju ter klicati: *Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti!* In čujte! Gospod to resnično želi, da bi le tudi mi hoteli. On nas prijazno vabi, le sledimo njegovemu migljaju, ki ga nam daje gledé našega očiščenja. Saj pravi: *Pojdi, skaži se duhovnu, in opravi dar, katerega je Mojzes zapovedal.* K duhovnom toraj pošilja Jezus z grehom omadeževane, dušne gobavce. In če bi ti, kristijan, imel telesne gobe in bi se za svoje očiščenje moral pokazati duhovnu, ali bi se obotavljal? . . . In ti nosiš dušne gobe po tedne, mesece, leta . . . ne da bi se pokazal duhovnu, ne da bi mu razkril svoje dušne rane v zakramentu sv. pokore. Glej, duhoven nove zaveze ima dolžnost in oblast dušne gobe preiskavati in omadežano dušo ozdraviti. — A glej, da boš bližajoč se mašniku, opravil tudi zapovedani dar. Niso pa to zemeljski darovi, marveč duhovni: tistih pet reči, ki so potrebne k zakramentu sv. pokore; ko te opraviš, se bo spolnilo, kar psalmist (50) zagotavlja: *Potrtega in ponižanega srca, Gospod, ne boš zavrzel.* Gotovo bodo tako zginile gobe, očiščeni bomo pred očmi Gospodovimi in zopet njegovi ljubljene otroci. — Ker evangelist gobavca opominja:

Glej, da nikomur ne poveš! se tudi ti, ozdravljeni kristijan, ne hvali zbog očiščenja — kajti to je delo milosti božje bolj kakor tvoje, le tvoje življenje naj z naprejš spričuje, da si res predrugačen, očiščen.

β) In v prihodnje bodi in ostani res čist. Da se bo pa to zgodilo, svetuje in zapoveduje ti Kristus Gospod z znanimi besedami: *Čujte in molite, da ne padete v skušnjava!* To sta dva najboljša pomočka, če hočete neomadeževano hoditi pred obličjem Gospodovim. Čujmo nad vsemi notranjimi in zunanji sovražniki naše duše; zapirajmo skrbno zunanjemu sovražniku vrata v srce, bedimo nad svojimi počutki; krotimo notranje nagibe, znotranjega sovražnika. — Poslužujmo se pogosto orožja molitve in kar je ž njo v zvezi: premišljevanje, branje sv. spisov, prejemanje sv. zakramentov... Potem se bomo ohranili čiste greha. A kdor ne čuje in ne moli, bi vsled skušnjav omadeževal svojo dušo in se nesrečnega storil.

Naj toraj klic Gospodov: *Hočem, bodi čist!* danes zastonj ne doni na naša ušesa! Naj pač pri vseh obrodi koristen sad! Pri nedolžnih in spokornikih, da res ostanejo to, kar so še po milosti božji; pri grešnikih pa, da poiščejo pravega zdravnika ter se rešijo kužnih gob. Saj nam tako kliče tisti mili Zveličar, ki je po današnjem evangeliju dva velika čudeža storil, ki je še zmiraj do nas tako dobrotljiv. O poslušajmo ga, sledimo mu, in tudi gledé nas se bo obistinila njegova obljuba (Mat. 5, 8.): *Blagor jim, ki so čistega srca, ker Boga bodo gledali.* Amen.

Anton Žlogar.

2. Dolžnosti in grehi poslov.

Stotnik je rekel: Jaz rečem svojemu služabniku: Stori to, in stori.

Mat. 8, 9.

Današnji sv. evangelij dvema stanovoma daje lepe nauke in zglede, gospodarjem in poslom. Slišali ste namreč o stotniku, še neverniku, ki je ves skrben prišel k Jezusu in ga prosil za svojega bolnega hlapca rekoč: „Gospod, moj hlapec leži doma mrtvouden in ga hudo vije; — reci le z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen.“ Ta stotnik je bil gotovo dober in pravičen gospodar, ki je svojo družino pristrčno ljubil in skrbel za njen blagor in njeno srečo. Nasproti se je pa tudi on zamogel pohvaliti s svojo družino pred Jezusom,

ter je rekel: „Jaz imam vojščake pod seboj, in rečem temu: Idi, in gre; in unemu: Pridi, in pride; in svojemu služabniku: Stori to, in stori.“ — Zato je tudi Jezus uslišal njegovo prošnjo, pomagal je gospodarju in hlapcu, ker hlapec je bil ozdravljen tisto uro.

Ako premišlujem to dogodbo, ne vem, komu bi nauke dajal, gospodarjem ali poslom. Mislim, da tistim, kateri so podučena in svarjenja bolj potrebni. In kateri so ti? — Pojdite po hišah, poprašujte gospodarje in gospodinje, ki morajo posle imeti: Kako so z njimi zadovoljni? Marsikateri, skoro vsaki se bo britko pritoževal nad sedanjimi posli. Čeravno so tudi gospodarji marsikaj krivi, vendar je pravična splošna tožba, da so dandanašnji posli mnogo slabši, kakor so nekaj bili. Zakaj? — Ker četrte zapovedi božje ne spolnjujejo. Četrta zapoved božja ne vелеva samo otrokom stariše spoštovati in jim pokorščino skazovati, ampak naklada enake dolžnosti tudi poslom do gospodarjev. Poslušajte toraj danes vsi podložni in posli. 1. Katere dolžnosti imate do svojih predpostavljenih; 2. kateri so vaši grehi.

Kar pa velja poslom in podložnim, velja tudi najetim delavcem in dninarjem, velja posebno še otrokom; — toraj tudi vi vsi poslušajte.

I. 1. Prva dolžnost hlapcev in dekel je, da svojim gospodarjem in gospodinjam služijo v božjem imenu, v božjem strahu, ali zavoljo Boga, tako kakor bi Bogu samemu služili. Na svetu so različni stanovi, eni zapovedujejo, drugi služijo — to je božja naredba, zakaj vsi ne morejo zapovedovati, eni morajo služiti. Kogar je tedaj Bog postavil v tak stan, da mora služiti, je to božja volja, in on mora zavoljo Boga služiti, ne samo zavoljo plačila. Zato sv. apostelj Pavel daje poslom ta lepi nauk: *Hlapci (dekle) bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem v priprostosti svojega srca, kakor Kristusu; in ne služite le na oko, kakor bi hoteli ljudem dopasti, ampak kakor hlapci Kristusovi storite voljo božjo iz srca radi, in služite z dobro voljo, kakor Gospodu in ne kakor ljudem, ker veste, da bo slehni to, karkoli je dobrega storil, prejel od Gospoda. Kdor tako služi, njemu je polajšan ves trud, so mu polajšane vse težave, in zasluži dvojno plačilo: časno plačilo, katero daje zemeljski gospodar in večno plačilo, katero bo dal ob svojem času Gospod nebes in zemlje rekoč: *Blagor tebi, zvesti in dobri hlapec.* . .*

Sv. Janez tebajski je bil učenec častitljivega puščavnika Amona, kateremu je 12 let služil in stregel z nepopisljivo pridnostjo in zvestobo. Akoravno je stari, bolehní samotar dobro poznal njegovo

pridnost in zatajevanje, vendar ga ni nikdar pohvalil z nobeno besedo. Ko se je pa Amonu približala smrtna ura, prime vpričo družih bratov pobožnega Janeza za roko, ter mu pravi: „Bog ti daj nebesa; Bog ti bo dal nebesa; Bog ti mora dati nebesa“; — ter reče okoli stoječim bratom: „Ta-le ni človek, ampak angelj, ker mi je celih dvajset let v moji boleznih služil stanovitno in potrpežljivo, dasiravno mu za vse to nikdar nisem dal dobre in prijazne besede.“

2. Druga dolžnost hlapcev in dekel je, da spoštujejo svoje gospodarje in gospodinje zavoljo oblasti, katero je Bog dal gospodarjem in gospodinjam čez posle. Spoštovati jih morajo tudi zato, ker je volja božja, ker Bog zapoveduje v četrti zapovedi. Spoštovati jih morajo ne samo v srečanju, temveč tudi v besedi, v vsem svojem obnašanju in govorjenju. Nikoli naj ne pozabijo, da se spoštovanje, katero skazujejo predpostavljenim, povračuje na Boga samega, katerega namestniki so, ker so od njega prejeli oblast čez hlapce in dekle, zakaj sv. Pavel pravi: *Vsaka oblast je od Boga, in vsi, kateri imajo oblast, so od Boga postavljeni.* — Vendar vsakemu gospodarju ne gre enaka čast, ker niso vsi enakega stanu; kolikor višje so postavljeni predpostavljeni, toliko večja čast in spoštovanje jim morajo skazovati podložni.

3. Tretja dolžnost hlapcev in dekel je, da so v vseh rečeh zvesti gospodarju in gospodini. Zvestoba in pravičnost je sicer vsakemu človeku zapovedana, vendar posebno še poslom, ker so zato najeti in plačani, da skrbijo za gospodarja in njegovo premoženje, in ker se ravno zato gospodarji morajo zanašati na njih zvestobo. Sv. Pavel opominja svojega učenca Tita: *Hlapce podučuj, naj ne goljufajo, temveč v vsem dobro zvestobo skazujejo, da bodo v vseh rečeh čast delali nauku Boga, našega Zveličarja.* Zvestoba je ena najlepših lastnost hlapcev in dekel, zato pravi modri Sirah: *Ako imaš zvestega hlapca, ti boji tako ljub, kakor si sam sebi, ravnaj z njim kakor z bratom.* In sicer:

a) Bodite zvesti pri svojih delih in opravilih, to je: pridno delajte. Kar storite, storite dobro, ne povrhoma, storite o pravem času, storite tako urno in ročno, kakor morete, naj vas gospodarji vidijo ali ne. Posnemajte očaka Jakoba, ki je tako zvesto služil Labanu, da mu je z dobro vestjo tako govoril: „Ti veš, kako sem ti služil, in kako se je tvoje premoženje naraslo v mojih rokah. Malo si imel, predno sem k tebi prišel, in zdaj si obogatel, in Gospod te je blagoslovil po mojem prihodu. Noč in dan sem prenašal vročino in zimo, in spanje je bežalo od mojih oči. In tako sem ti dvajset let služil v tvoji hiši.“

b) Bodite zvesti, kar zadeva blago in premoženje svojih gospodarjev. Varujte ga skrbno in zvesto, še bolj kakor svoje lastno blago in premoženje. Kar vi sami imate ali zaslužite, smete po svoji volji pošteno in pametno porabiti; kar je pa gospodarjevega, ne smete najmanjše reči vzeti, ne denarja, ne jedi, ne pijače, da bi jo zase porabili ali komu drugemu dali, ako gospodar ali gospodinja ne vé in ne privoli. Ako jim pa skrivaj jemljete, pregrešite se zoper zvestobo in ste tatje pred Bogom.

c) Varujte pa tudi, da drugi ljudje gospodarju škode ne delajo na blagu in premoženji. Kadar posel vidi, da gospodarju škodo delajo drugi hlapci ali dekle, sosedje ali otroci, dolžan jih je posvariti; ako se posvariti ne dajo, naj pové gospodarju ali gospodinji, kaj se godi. Ravno to velja, kadar posel pri otrocih ali pri družini zapazi velike grehe zoper druge božje zapovedi, pregrešno znanje, ponočevanje, pijančevanje, dolžan je posvariti in gospodarju povedati. Kdor molči, se sam greha vdeleži. Vendar zopet ni prav vsako besedo in slabost družih gospodarju ali gospodinji na uho nositi; podpihovavec in jezičnik je preganjavec miru in služabnik hudičev.

č) Skazujte zvestobo z molčečnostjo. Kar v hiši vidite in slišite, naj tudi v hiši ostane. Nikar ne raznašajte in brez potrebe drugje ne pripovedujte, kaj se v hiši godi.

4. Četrta dolžnost hlapcev in dekel je, da ste pokorni gospodarjem in gospodinjam. Kdor stopi v službo, s tem obljubi, da bo storil vse, kar bo ukazoval gospodar ali gospodinja in kar ni zoper božje postave: odpové se svoji lastni volji in se podvrže volji gospodarjevi; dolžan je zavoljo pravice ubogati in pokoren biti.

Vendar bi ne ravnali še po krščansko, ako bi ubogali samo zato, da bi svojim gospodarjem dopadli; ampak ubogati morate iz čistega namena, zavoljo Boga. Sv. Pavel pravi: *Hlapci* (dekle) *bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem. . .*

Tudi ni še dovolj, da ubogate gospodarje, kar delo zadeva, ampak pokorni jim morate biti, jih poslušati, ako čujejo nad vašim življenjem, ako skrbijo za vaše krščansko zadržanje, ako vam prepovedujejo preklinjati, nesramno govoriti, pijančevati, ponočevati, grešno znanje delati; ako vam zapovedujejo moliti, k službi božji in sv. zakramentom hoditi in druge krščanske dolžnosti spolnovati.

Pa še ni zadosti, ako ste pokorni samo po vnanjem ali na videz, ampak pokorni morate biti v sreč, to je: radovoljno in z veseljem vse storiti, ne pa z nevoljo, z godrnjanjem in preklinovanjem,

ker taka pokorščina nima pred Bogom nobene veljave. Pač so taki posli usmiljenja vredni, ki morajo veliko težavnega in zoprnega pretrpeti, prenašati zimo in vročino, truditi se in potiti, pa vse zastonj, brez zasluženja, ker vse s kletvijo, s togoto in nevoljo delajo. — Nikar ne govorite: Kako bi potrpežljivo in z veseljem opravljal svoja dela, ker sta gospodar ali gospodinja tako sitna in nevšečna, da jima nobena reč ni prav. Sv. Peter piše: *Hlapci, bodite podložni gospodarjem z vsem strahom, ne le dobrim in krotkim, ampak tudi čmernim*; to je namreč milost, če kdo iz vesti zavoljo Boga britkosti prenaša in po krivici trpi.

To so vaše dolžnosti, krščanski hlapci in dekle, poslušajte pa še svoje grehe.

II. 1. Prvi in največji greh poslov je nepokorščina; zato je dandanašnji splošnja tožba čez posle, da nič več ne ubogajo, da po svoji glavi ravnaajo, in če jim reče gospodar ostro besedo, je hitro odgovor pripravljen: „Če nisem za vas, plačajte me, pa grem.“ Ali pa še strahovito preklinjajo, posebno hlapci, gospodarja, živino, orodje, sploh vse, kar jim pod roko ali pred oči pride. Ker sedanji čas ni več pokorščine med posli in sploh med mladimi ljudmi, zato je veliko takih, katerim ne diši služiti in ubogati, ampak so rajše sami svoji. Gredo po tovarnah ali v rudokope, kjer brez strahu živijo in se popolnoma podivjajo; ali pa doma lenobo pasejo in Bogu dan kradejo, kakor pravi pregovor.

2. Drugi greh poslov je nezvestoba. Nezvesti so pri delu, ker delajo le, kedar in dokler jih gospodar vidi; kedar ga ni blizu, pa postopajo, se razgovarjajo in lenobo pasejo, ali pa le povrhom vse opravljajo. Nezvesti so pri blagu in premoženji. Poslom ni nič mar, če se gospodarju škoda godi po drugih, ali če mu sami po svoji neprevidnosti, zanikrnosti škodo delajo; še tako hudobni so, da nalašč, iz hudobije ali nevoščljivosti škodo delajo. Tatinski posli so, ki zmikajo jedi, sadje, mleko, žganje, žito ali celo denar in se pri tem izgovarjajo: saj se nič ne pozna; saj sem tako preslabo plačan, moram si malo priboljšati. Tatinski posel, ki je navajen zmikati, nakopiči si v nekaj letih veliko težo tujega blaga, ki ga bo v pekel potlačilo.

3. Lenoba. Prašajte vse gospodarje, ali se najdejo še pridni posli, kakor so nekdanj bili, ki bi za svoje gospodarje tako delali, kakor sami zase? Malo ali nič delati, dobro jesti in piti, po dnevi spati, po noči vasovati in rogoviliti, — to so poslov najvišje želje.

4. **Nezadovoljnost.** Pri vsem tem, da najdeš malo dobrih poslov, da so večidel nepokorni, nezvesti in leni, — vendar niso nikdar preplačani. Vse toži dandanes čez visoka plačila poslov, da skoraj nobena kmetija toliko ne nese, da bi se posli preživili in plačali, in vendar so zmiraj prevzetnejši in nezadovoljniji.

6. **Zapravljivost.** Plačila poslov so dandanes dvakrat, trikrat večja, kakor pred tridesetimi leti, in vendar koliko jih je, ki bi si za stare dni kaj prihranili? Poprej je dekla po dvajset let pri eni hiši ostala, si obleke za stare dni privarovala, še kaj denarja na stran déla in si miren kotiček v hiši zaslužila. Ali poglej zdaj pastirja; komaj je odrasel očetovi šibi, že mora imeti srebrno uro in ob nedeljah smodko v ustih. Hlapci krvavo zaslužene krajcarje v žganji skozi grlo poženejo in mnogokrat v enem dnevu plačilo celega meseca zapravijo. Dekle zaslužno plačilo v nečimernih cunjah nase obešajo; uboga gostaška hči se noče nič razložiti od „gruntarske“ hčere.

6. **Razuzdanost.** Resnica je, da se največ mladih ljudi po službah popači. Ker navadno gospodar ne gleda na njih krščansko vedenje in jih nima v strahu, zato mislijo, da smejo vse početi; začno ponočevati, pregrešno znanje delati in nečistosti služiti, da je groza. Gorjé gospodarju, kateri bi si potem upal še kaj reči: „Kaj tebi mar, kako jaz živim, da ti le delam, sam dobro vem, kaj je prav.“

7. **Poglejte, taki so slabi posli sedanjih časov; in kakošen je njih konec?** Navadno komaj čakajo, da se vklenejo v zakonski jarem; kako se bo živelo, ne vprašajo. Kedar pride potem kopica lačnih otrok, pa malo dela in malo jela, kaj kaže družega, kakor beračiti ali pa krasti? Naposled pa pride vsa beračija občini na glavo, da jo morajo pridni gospodarji, ki delajo v potu svojega obraza, preživiti. Kolikokrat se zgodi, da se dekcle s svojimi nezakonskimi otroci po svetu vbijajo; hlapci preklinjajo in popivajo, dokler imajo še kaj moči, potem pa beraško palico v roke, dokler kot zapuščeni berači za kakim plotom konca ne vzamejo.

Naj bo dovolj. Povedal sem poslom njih dolžnosti in njih grehe, ter h koncu samo to rečem: Voščim vsem gospodarjem, da bi imeli take posle, kakor je bil pridni in zvesti hlapec v današnjem svetem evangeliju; — vsem poslom pa, da bi imeli take gospodarje, kakor je bil skrbni gospodar v današnjem sv. evangeliju, potem bo vsak svoje plačilo prejel od Gospoda nebes in zemlje. Amen.

Lud. Škufca.

Homiletična zrna.

Podobe in primere v Gospodovih govorih.

Dozdaj smo razlagali le one prilike, katerim je lastnost prilike lahko razvidna; a več je še takih podob ali primer v Jezusovih govorih, o katerih se ne more na prvi pogled reči, naj jih li prištevamo prilikam ali ne; vidi se mnogim, kakor da so prikrajšane prilike. Značilno znamenje prilike je namreč to, da v podobi povesti, ki je resnična ali pa tako osnovana, da je lahko mogoča, pojasnjuje lepe resnice. Ko bi n. pr. v prelepi priliki o „gorčičnem zrnu“ ne bilo — nekako zgodovinsko — povedano, da *ga je človek vzel in na svojo njivo vsejal*, bi je ne mogli prištevati prilikam; ali ko bi v priliki o „kvasu“ ne bilo rečeno, da *ga je žena vzela in vmesila v tri polovnike moke*, bi je tudi ne mogli prištevati prilikam v pravem pomenu. A tudi prikrajšane prilike, priproste podobe in primere so jako podučne pa tudi mikavne v govorih; zato bomo tudi nekoliko tacih pojasnili. Če s tem družega ne dosežemo kakor to, da se bolj pozornost nanje vzbudi, delo gotovo ne bo zastonj.

I. Predrzo kritikovanje.

Mat. 7, 3—5.

Kaj vidiš pezdir v očesu svojega brata, bruna pa v svojem očesu ne čutiš! Ali kako praviš svojemu bratu: „Pusti naj izderem pezdir iz tvojega očesa“; in glej, bruno je v tvojem očesu? Hinavec! izderi poprej bruno iz svojega očesa, in potlej glej, kako bi izdrl pezdir iz očesa svojega brata?

Pezdur se imenuje celó majhen drobec lanene bilke; kadar namreč terica tare suhi lan, se kožica olušči in ostane v rokah kot predivo, laneno stebelce pa se na trlici zdrobi v drobne koščke, ki se pod trlico nabirajo. Ker se v premnogh krajih z lanom ne ukvarjajo, je ta beseda, zlasti otrokom, neznana; zaradi tega, in morebiti tudi v fonetičnem oziru, bi kazalo polagoma jo zameniti s kako drugo lažje umljivo, n. pr. smet, drobec, ali — da se primera vrši na isti reči — trščica (trska), ki je le majhen delček bruna.

Glavni povdarek je v primeri velikega hloda z majhino smetjo, velike reči s čisto malo in neznatno stvarico. *Bruno* pomeni velike grehe in hudobije; *pezdur* pa le male napake in slabosti.

Večinoma imamo ljudje tako sebično navado, da druge raje in seveda ostrejšje sodimo, kakor sami sebe. Lepo je to povedano v neki prav priprosti podobi: Ljudje smo bolj ali manj podobni tistemu hribovskemu sejmarju, ki nosi čez ramo vrečo z dvojnim predalom („bisago“), eden je spredaj in eden zadaj; v sprednjega devamo tuje grehe, da jih imamo vedno pred očmi, lastne pa nosimo v zadnjem na hrbtu, da jih ne vidimo. Tudi pregovor nam veli: „Pometaj najprej pred svojim pragom;“ češ, potlej še le glej, če je pred sosedovo hišo kaj smeti.

Pogled na slovstvo.

A

1. Rafael ali nauk in molitve za odraslo mladino. Spisal Jožef Kerčon, duhovni svetovalec. V Ljubljani 1889. Založila »Katoliška Bukvarna;« tiskala »Kat. Tiskarna«. Cena: v poluusnji 60 kr., v usnji 80 kr. in v usnji z zlato obrezo 1 gl.

Kdor zdaj, ko imamo že toliko molitvenikov za razne potrebe in prilike, izdâ še kaki nov molitvenik, mora imeti za to res svoje opravičene vzroke. Vzrokov za izdânje tega lepega molitvenika ni težko našeti; opirajo se deloma na vsebino in deloma tudi na zunanjo obliko.

Glavna reč pri molitvenikih je seveda vsebina, ki se mora vselej ravnati po namenu, za kateri so napisani. Pričujoča knjiga je namenjena bolj odrasli mladini: zadnjim razredom ljudske šole, srednjim šolam in posebno onim mladenci in dekletom, ki zapustivši šolo začnejo bolj in bolj spoznavati nevarnosti sprijenega sveta ter se jim skušnjave bolj in bolj veksajo in množijo. Taka mladina potrebuje posebne podpore, da ostane na pravi poti. In najboljša podpora je gotovo temeljita pobožnost — strah božji. Da, nobena druga reč na svetu ni zmožna mladino v najnevarnejših letih v nedolžnosti ohraniti, kakor strah božji! Strah božji pa se neti in hrani s pravo pobožnostjo; čem prirčniša je pobožnost, tem večji je strah božji v srcu. Kdor je redno in res pobožno pri sv. maši, ter nedelje in praznike v strahu božjem pobožno praznuje, kdor pogostoma in vselej vredno svete zakramente prejema, kdor redno opravlja vsakdanje molitve in si poleg tega še druge pobožnosti prostovoljno odbira in vestno opravlja, za takega se ni bati, da bi bil tako hitro zapeljan; če pa zabrede, se gotovo lože zopet pobiljša. Zeló pa se je bati za one dečke — pa še bolj za dekleta — kateri doma le toliko molijo, kolikor so prisiljeni, v cerkvi pa, kjer so sami sebi prepuščeni, nič ne molijo, marveč zijajo okrog; sveta zakramenta le redkokrat prejemajo in še takrat tako mrzlo in površno, da se skoro ne vé, ali vredno ali ne vredno. Veliko je toraj na tem, da se mladini dá v roke dober molitvenik, ki se mu že v prvih letih priljubi in mu je potlej drag tovariš še v pozna leta.

V tem oziru, tega sem zagotovljen, bo ta molitvenik veliko koristil. Vsebina je že v naslovu izražena: moliti pa lepo živeti hoče učiti ljubo mladino, angelj voditelj jej hoče biti v cerkvi in povsod. V prvem delu ima lepe molitve in pobožnosti za vsakdanjo potrebo, za navadne nedelje in praznike in za nekatere praznike še posebej; drugi del pa podaja prirčnih naukov za pobožno življenje. Posebej najde tu mladi kristijan: 1. Zjutranje in zvečerne molitve za navadne dneve in še posebej za dan sv. obhajila, kar je posebno umestno; 2. tri lepe sv. maše, prva se po nekoliko naslanja na mašnikove molitve, druga je po navodu sv. Leonarda Portomavriškega tako vrvanana, da se doseže čveterni namen sv. daritve: počestčenje, zahvala, sprava in prošnja potrebnih milosti, tretja je za umrle; 3. molitve za sv. spoved in sv. obhajilo, posebej je gorko priporočena dolga spoved z obširnimi izpraševanjem vesti; 4. pobožnosti za najimennitnejše praznike, vpletenih je veliko cerkvenih pesem in več litanij; 5. pobožnosti k časti vsem svetnikom, posebej v čast sv. Jožefu, sv. Alojziju (s kratko šestnedeljsko pobožnostjo) in sv. Stanislavu; 6. konečno še molitve v najvažnejših potrebah. Še malih pobožnosti z odpustki bi radi nekoliko več videli; pa saj takih se lahko drugod dobi n. pr. v »Mali zakladnici«. — Že v tem prvem delu je mnogo lepih naukov spretno vpletenih. Posebej pa drugi del podaja mladini krepkih, prirčnih in praktičnih naukov: 1. Kratka premišljevanja za vse dneve v mesecu (str. 294—321); 2. česa se ima mladina posebno varovati (str. 323—332); 3. v čem se mora mladina posebno odlikovati (stran 336—346).

V drugem oziru, gledé zunanje oprave, moramo bukvarno in tiskarno pohvaliti, da ste nam podali lično, trdno, solidno blago. Krasna je prva podobica, jeklorez, ki predčuje angelja Gabrijela s popotnim Tobijem, in prikupljiv je barvani naslov; papir je trden, tisk ličen in korekten (jezik se drži nekakošne zlate srede, kakor naš »Duh. Pastir«); tudi vez jako solidna in ob taki opravi

molitvenik res ni drag. To lično zvnanjo opravo pa še zato tako povdarjam, ker se je posebno v zadnjem času pri mnogih molitvenikih popolnem zanemarila. Naj »Kat. Bukvarna in Tiskarna« nadaljujete to pot, naj z lepimi in dostojnimi deli vzbujata tudi med ljudstvom pravi okus.

2. **Drobtinice** XXIII. letnik, uredil dr. Fr. Lampe, profesor bogoslovja, vodja Marijanišča. Izdala »Kat. družba za Kranjsko«. V Ljubljani 1889. Tisk »Kat. Tiskarne«. Str. 304. Vel. 8°. Cena: mehko vez. 1 gld. 30 kr., kart. 1 gld. 40 kr.

Z velikim veseljem smo zopet letos pozdravili to knjigo, ki nam je po svojem starem, že »polnoletnem« programu prinesla veliko mikavnega, podučnega in prekristnega blaga. Čul sem sicer že na svoja ušesa, da take knjige zdaj ni več potreba, da so »Drobtinice« zastarele, zdaj je po drugi poti ljudstvo dovolj preskrbljeno z lepim berilom. Ne rečem, da zdaj ni taka sila za-nje, kakor je bila v začetku, a to pa s polnim prepričanjem trdim, da so nam tudi še zdaj »Drobtinice« potrebne in jako koristne. Takih knjig, kakoršne Nemci zovejo »Hausbuch« ali »Familienbuch«, pri nas še ni preveč, raje še premalo, kakor je iz lastne skušnje lahko prepričan vsakdo, kateri narodu priporočuje, posoja ali daruje primernih knjig. Nekdaj res, da ni bilo toliko knjig, a nekdam tudi ni bilo toliko čitateljev in ne tako radovednih in gorečih, in — smem morebiti še pristaviti — ne tako potrebnih dobrega in lepega berila, ker časi so postali v mnogih ozirih nevarniši. »Drobtinice« so tako uravnane, da vsled svojega imena ponujajo raznovrstne duševne hrane; vsakdo lahko pobere kako drobtinico, če mu ena stvar ne ugaja, koristila mu bo druga.

Razdeljena je prelepa knjiga v štiri dele. I. del obsega miloglasne odmeve slovesnega praznovanja cesarjeve štiridesetletnice ter nam v glavnih potezah pred oči stavi, kako krasno se je obneslo po raznih znamenitejših krajih naše svetle mu cesarju tako neomahljivo zveste domovine. (Stran 1—88.) II. del prinaša tvarino, ki se je menda po vseh inojezičnih slovstvih že obravnavala, a pri nas še ne: »Duh svetega Franciška Saleškega«, jako zanimivo in mično berilo za bogoljubne duše. (Str. 85—130.) III. del nam podaja tri životopise: 1. Jožef Zupan, stolni prošt ljubljanski (stran 169—218); 2. Ivan Belec, župnik in pisatelj (str. 218—250) pa 3. Ljudevit Perona, magistratni svetovalec ljubljanski. Prvi je s posebno veliko gorečnostjo napisan in obsega vse, kar je mogoče o tem nepozabnem dostojanstveniku zanimivega povedati. Spretni, častnim gospodom čitateljem »Duh. Pastirja« dobro znani g. pisatelj je lepo narisal vzor blagega slovenskega duhovnika, katerega naj bi vsakdo posnemal odštevši male hibe, ki se tudi ne zamolejijo. Druga dva je opisal urednik sam, prvega bolj temeljito, drugega manj obsirno, vendar oba jako zanimivo, z veliko vnemo; iz vsake vrstice skoro se vidi, da pisatelj ni pomakal peresa samo v črnilo, marveč tudi v rudečo barvo prave krščanske ljubezni, zveste ljubezni prijateljske in plemenite ljubezni do naše svete katoliške reči. Vsem trem bi skoro zavidal, da so našli še po smrti dve tako dobri duši, ki se jih s toliko ljubeznijo spominjata. Sebi in drugim pa želim zvestega posnemanja. — IV. del ima času primerne in zabavne »Raznosterosti«. Odlikuje se g. Karlinov opis »Kat. shoda na Dunaju«; jako zanimivi so sestavki: suženjstvo v Afriki; stiskanje katoličanov na Rusko-Poljskem; vojska zoper versko šolo in posvečevanje prvostolnice v Sarajevu. Pridejana je še kritična presoja nekaterih Marijinih pesmij in nekaj novih pesmic. — Naj se pridno širi in obilno sadu prinaša ta s toliko marljivostjo sestavljena knjiga!

3. **Matica slovenska** se je zopet letos skazala. Dala je udom tri precej obsirne knjige: 1. običajni »Letopis« za leto 1889, ki ga je uredil dr. Lovro Požar; 2. »Dušeslovje«, I. zvezek, napredujočim Slovencem napisal France Lampe, doktor modroslovja in bogoslovja in 3. peti zvezek zabavne knjižnice: Franceta Erjavca »Zbrani spisi«, II. del, uredil France Levec. Poleg tega je tudi založila: Slovnica italijanskega jezika, spisal Jožef Križman, c. kr. gimnazijski profesor v Pazinu, ki se posebej prodaja po 1 gld. — V podrobno oceno se tu ne moremo spuščati, priznati pa moramo, da je odbor lepo poskrbel za raznovrstne Maticarje: učenjake bodo zanimali temeljiti sestavki v »letopisu« o slovenski in slovanski zgodovini, narodnem življenju,

jezikoslovju, posebej o fotografiji itd. ter še zlasti »Dušeslovje«; drugi bodo z veseljem prebirali Erjavčeve spise; prav mnogim je pa gotovo ljubo, da je Matica slednjič spolnila svojo starodavno obljubo in na svitlo spravila »Italijansko slovnico«, in sicer jako spretno sestavljeno. Naj narodnjaki ne pozabijo, da s pridnim nakupovanjem tudi Matico podpirajo; premožniši bodo dobro delo storili, ako več knjig nakupijo in podarijo nadarjenim učencem. Radi izrečemo svoje veselje tudi zaradi tega, da sta med duševnimi podporniki naše Matice dva duhovnika; oseboto je Matici častitati, da se ji je posrečilo dobiti tako vrlega modroslovca, ki ima posebni (učenjakom ne vselej lastni) dar, da zna težke in zapletene reči z lahkoumevno — tujsčine kar moč emancipirano — domačo besedo razkladati. Naj bi ga učenjaki v svojih učenjskih spisih posnemali. Ob enem nam je zagotovljena varnost, da naše modroslovje že precej v začetku ne bode krenilo na napačna pota, kajti zmota ni nikjer tako lahka pa tudi ne tako osodepolna kakor v »modrovanju«.

B

Naznanjali bomo in ob kratkem ocenjevali v »Duh. Past.« tudi take knjige iz raznih slovstev, — najraje iz slovanskih, kadar bomo to mogli, — ki utegnejo zanimati slovensko duhovščino ali ji biti v prid in v pouk.

Začenjamo s knjigo, ki je sicer že nekoliko starejša, vendar vnovič pred kratkim izšla in je zelo rabljiva. A v sedanjih razmerah, ko mora biti duhovnik vsaj za silo podkovan v modroslovju, je knjiga ta tudi potrebna. Ta je:

1. Propaedeutica philosophico-theologica. Auctore Dr. Francisco Egger. Editio tertia. Cum approbatione Reverendissimi ordinariats Brixinensis. Brixinae. Typis et sumptibus Wegerianis. 1888. 8°. Str. XVIII., 692. Cena 4 gld. — Knjiga ta se sme imenovati res dobra, ne da bi ponavljali le stereotipnega izraza. Prva izdaja te knjige je izšla l. 1878; v drugem in tretjem izdanji je urejena nekoliko ročnejše. Obsega pa knjiga celo modroslovje, seveda ob kratkem, vendar dokaj temeljito: logiko ali dijalektiko, kritiko ali noetiko, metafiziko (in sicer ontologijo, naravno bogoslovje, dušeslovje in svetoslovje ali kozmologijo). Knjigo to so vsi potrdili kot dobro, ki so jo kdaj rabili; kolikor vem, uče se v nekaterih semeniščih (kakor v Gorici*) modroslovja po tej knjigi. Zato jo priporočam duhovskim sobratom in jim lahko obetam, da bodo imeli za bogoslovsko učenje veliko dobička.

2. Christ oder Antichrist? Beitrag zur Abwehr gegen Angriffe auf die religiöse Wahrheit; von Gottlieb. Erster Band. »Briefe aus Hamburg.« Ein Wort zur Vertheidigung der Kirche gegen die Angriffe von sieben Lägurnern der Gottheit Christi. Dritte revidierte Auflage. Berlin. 1889. Verlag der Germania. (Max Muschik) 8°. Str. 683. Cena 2 gld. 52 kr.

To vam je knjiga, da malo takih! Kdor se hoče poučiti o Lutru in luterancih, o Lutrovem pravem nauku, o napadih luterancev na katoliško vero, ta naj vzame v roko tu naznanjeno knjigo. Pisana je tako zanimivo in živo, da jo težko odložiš, kadar si se je lotil. Pa to ni kaka površna blebetavost, kar se nam ponuja, ampak vse je temeljito podprto in dokazano. Snov je obdelovana v obliki pisem. Ko so bila ta pisma prvič priobčena, vzbudila so veliko pozornost in bila povsod sprejeta s pohvalo. Pisatelj je veščak v tej stroki. Ker bode ta pisma nadaljeval, smemo z veseljem še marsikaj pričakovati. Pozivlje pa čitatelje, naj mu priobčijo, katere napade bi želeli, naj razpravlja. — Radi bi posvetili še več vrstic temu delu, toda tvarine je toliko v tej knjigi, da bi tudi z obširnejšim pregledom le malo pomagali. Tisek je zelo gost, a razločen in lep. Kdor ima opraviti z nasprotniki katoliške cerkve, ne moremo svetovati boljšega berila, nego so »Briefe aus Hamburg«.

3. Jahrbuch der Philosophie und speculativer Theologie. Herausgegeben unter Mitwirkung von Fachgelehrten von Dr. Ernst Commer, o. ö. Prof. an der Universität Breslau. Verlag Ferd. Schöningh, Paderborn. Izhaja štirikrat na leto na osmih polah v lepi obliki in na trdnem papirju. Stane na leto 12 mark ali 7 gld. 20 kr. Ta letnik ima temeljite sestavke; namen njegov je res vednost: na podlagi modroslovja razvijati bogoslovje. Ozira se bolj na taka vprašanja, ki se tičejo bogoslovja in modroslovja h krati. Posebno vrlo razlagajo pisatelji Tomažev

*) Tudi v Ljubljani se bode odslej redno rabila.

modroslovje. Tako gibanje na znanstvenem polji je veselo znamenje, ki vzbuja lepe nade o prihodnosti.

Dobro znana in poštena katoliška tvrdka »Ferd. Schöningh« v starem Paderbornu je začela izdajati »vednostno priročno knjižnico« in postavila v svojem načrtu v prvo vrsto: »bogoslovne učne knjige«. Prva knjiga se zove:

4. *Katholische Dogmatik in sechs Büchern von Dr. Hermann Schell, Professor der Theologie an der Universität Würzburg. I. Band. 1889. vel. 8°. Str. 425. Cena 3 marke ali 1 gld. 80 kr.* Ni sicer navaden red, da se začenja z zunanostjo knjige in njeno ceno v denarju, a tu se mi zdi ta red najboljši. Ta knjižnica se hoče namreč posebno v tem odlikovati, da ne bode draga, kar ni navada pri nemških knjigah. Ako povem, da je knjiga tiskana lepo in na trpežen papir, mora vsakdo imenovati knjigo res ceno. Dobi se pa tudi lepo vezana. A to ni edina prednost knjige: vsebina je bogata in njeno obdelovanje sicer nekako posebno, a izvrstno. Morebiti največji dogmatik novejšega časa, Scheeben, je umrl lani, ko še do polovice ni dovršil svojega velikega dogmatičnega dela; težko bode to delo nadaljeval kdo izmed nemških bogoslovcev, ako ga ne pokliče posebno za to božja previdnost. A naša knjiga hoče v manjšem obsegu biti nekako to, kar je v večjem hotelo biti delo Scheebenovo. Ta zvezek podaje to-le stvarino: I. knj. govori o virih krščanskega razodenja, t. j. o svetem pismu in ustnem izročilu; II. knj. »o božjem bivanji (Dasein) in bistvu«, razkazuje spoznavanje Boga, kot naravno in nadnaravno, navaja zgodovinski, kozmološki, psihološki, teleološki, ideološki in etično-mistični dokaz ter način spoznavanja božjega. Dokazi so tako obdelovani, da se nam h krati v njih razvije lahka in trdna pot za spoznavanje Boga. — Ako se oziramo na način dokazovanja in razkladanja, zdeti se nam mora nenavaden; vse drugače se obdeluje tvarina, kakor je navada v šolskih knjigah. Zato pa ni nikakor slaba metoda pisateljeva, ampak sloni na naših dušeslovnih posebnostih in na najtesnejši logični zvezi posameznih oddelkov. — Iz vsega tega je povzel lahko že sam čitatelj, da ta knjiga ni kar naravnost prikrojena za šolsko rabo ali za ponavljanje šolske tvarine, ampak za razširjanje šolskega pouka. Bogata snov te knjige čitatelja nepremagljivo vleče, da premišljuje, kar je čital, in se tako vtaplja v globlje spoznavanje Boga in božjih resnic. In prav veliko bogastvo lepih idej odpira se nam skoro na vsaki strani knjige. Ob začetku bi se mogla zdeti čitatelju nekoliko težavna, a če se ni ustrašil teh težav, vabila ga bode pozneje prav ta trja lupina, da poišče v njej sladkega jedra. Tako nam je tudi jasno, zakaj je namenil pisatelj knjigo zlasti še duhovnim pastirjem za »homiletično razkladanje vere, v katerem naj se pokaže moč in bogastvo resnice«. — Cela dogmatika bode obsegala tri zvezke in bode veljala toraj 5 gld. 40 kr. Ko izideta še ostala dva zvezka, poročali bomo zopet čitateljem o njiju vsebini in vrednosti.

Dr. Fr. L.

5. *Weltgeschichte von dr. Joh. Bapt. Weiss. Dritte verbesserte Auflage. Gratz und Leipzig. Buchdruckerei und Verlags-Buchhandlung »Styria«.* — To velikansko delo je začelo izhajati v snopičih à 6 pól in bo dovršeno v 145 snopičih à 50 kr. Prvi snopič je izšel v začetku oktobra in potlej izide vsakih 14 dni po en zvezek, tako da bo celo delo dovršeno v nekoliko 5 $\frac{1}{2}$ letih.

Temeljito znanje zgodovine je gotovo častno in prekoristno za slehernega olikanca, še prav posebno pa za duhovnika, ker mu podaja v roke najkrepkejšo orožje v vojski zoper greh in zmoto. Vendar le tedaj je pričakovati ta neprecenljiva korist, ako knjiga, iz katere si nabira zgodovinske vede, ni sama lažnjiva in sleparska, kakoršnih je brez števila. Neumrljivo slavo so si pridobili oni značajni učenjaki, ki zlasti v novejšem času zgodovino čistijo ljulike, ki jo je sovražnik svete cerkve toliko nasejal. Med temi se odlikuje dr. Weiss s svojim velikanskim delom, ki je dika knjižnici vsakega katoliškega učenjaka. Naj bi posebno mlajši duhovniki ne zamudili te prilike, da si v nekaterih letih pridobijo to, — zakaj bi ne rekli: epohalno delo. Povdarja se še posebej, da je ta izdaja res popravljena v soglasji z napredkom zgodovinske vede.